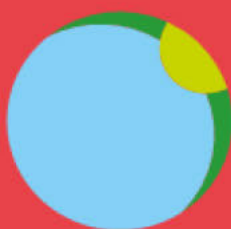

Aanvraag Toets Macrodoelmatigheid Nieuwe Opleiding

Bachelor Diergezondheidskunde Voltijd en Deeltijd

AERES
HOGESCHOOL
DRONTEN

Juli 2025

Inhoudsopgave

Basisgegevens Instelling.....	3
Basisgegevens Opleiding.....	3
1. Aanleiding, inhoud en onderwijsprogramma's Diergezondheidskunde.....	4
1.1 Het initiatief voor de hbo-bacheloropleiding Diergezondheidskunde	4
1.2 Het beroepsprofiel van de Diergezondheidskundige	5
1.3 Het opleidingsprofiel Diergezondheidskundige	5
1.4 Kerninhouden van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde	7
1.5 Het curriculumoverzicht Diergezondheidskunde voor voltijd- en deeltijdvariant	8
1.6 De profilering als Diergezondheidskundige tijdens en na de opleiding	9
2. Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen	10
2.1 Doelgroep en algemene instroomvereisten.....	10
2.2 Specifieke kenmerken en instroomvereisten voltijdvariant Diergezondheidskunde	10
2.3 Specifieke kenmerken en instroomvereisten deeltijdvariant Diergezondheidskunde	11
3. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden	12
3.1 Introductie van het nieuwe beroep Diergezondheidskundige	12
3.2 Het beroepsprofiel Diergezondheidskundige.....	13
3.3 De kwantitatieve waardering van het veterinaire veld voor profiel Diergezondheidskundige	14
3.4 De kwalitatieve waardering van het veterinaire veld voor profiel Diergezondheidskundige	15
4. Afstemming.....	17
4.1 Overleggen en afstemming met opleidingsinstituten.....	18
4.2 Overleggen met werkveldvertegenwoordigers.....	20
5. Analyse verwant (toekomstig) aanbod	21
5.1 Inventarisatie mogelijke verwant hbo- en wo-aanbod bachelor Diergezondheidskunde	21
5.2 Verwantschappen onbekostigd aanbod.....	22
5.3 Instroom- en uitstroomgegevens van de verwante bacheloropleiding Diergeneeskunde	23
6. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding	25
6.1 Geschatte instroom Diergezondheidskunde Voltijdvariant op basis van onderzoeken	25
6.2 Geschatte instroom Diergezondheidskunde Deeltijdvariant op basis van onderzoeken.....	27
6.3 Geschatte instroom Diergezondheidskunde	27
7. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte	28
7.1 De kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte voor de Diergezondheidskundige in de sector.....	28
7.2 De kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte voor de Diergezondheidskundige in de praktijken.....	30
7.3 De kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte voor de Diergezondheidskundige	31
8. Noodzaak tot start nieuwe opleiding.....	33
8.1 Belang van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde voor de veterinaire sector.....	33
8.2 Belang van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde voltijd voor het hoger onderwijsbestel.	34
8.3 Belang van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde deeltijd voor veterinaire praktijken	34
8.4 Belang van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde voor Aeres Hogeschool	34
9. Aansluiting instellingsprofiel.....	35
10. Voorstel RIO-indeling.....	37
11. Voorstel ISCED-indeling	37
Overzicht bijlagen, links en bronnen.....	38

Basisgegevens Instelling

Naam instelling	Aeres Hogeschool
BRIN-code	30TX
KvK-nummer	41246832
Contactpersoon aanvraag	[REDACTED]

Basisgegevens Opleiding

Kenmerk aankondiging	A25-021
Naam	Diergezondheidskunde
ISAT-code (indien bekend)	
Oriëntatie en niveau	Hbo Bachelor
Variant	Voltijd en Deeltijd
Gemeente(n) waar de opleiding wordt gevestigd	Dronten
Taal	Nederlands
RIO-(sub)onderdeel	Gezondheidszorg
ISCED-rubriek (optioneel)	Voorstel: ISCED 0841 diergeneeskunde en -verzorging
Beroepsvereisten	Voltijdvariant: geen Deeltijdvariant: geregistreerd zijn in het paraveterinair register + minimaal 4 jaar werkend in de sector diergezondheidszorg
Capaciteitsbeperking	Geen
Beoogde startdatum	September 2026

Kerninformatie bacheloropleiding Diergezondheidskunde

Instroomprognose hbo-bachelor Diergezondheidskunde in studie jaren	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
Voltijdvariant (doorstroom vwo, havo, mbo)	32 - 40	64 - 70	96	96
Deeltijdvariant (instroom werkende geregistreerde paraveterinair)	15 - 20	20 - 30	32	32

De hbo-opgeleide Diergezondheidskundige versterkt diergezondheid en dierenwelzijn in nauwe samenwerking met dierhouders, dierenartsen en andere zorgprofessionals. De voltijdstudenten Diergezondheidskunde verwerven tijdens de eerste twee jaar van de vierjarige hbo-opleiding tevens de paraveterinaire certificering voor de paraveterinaire bevoegdheid. Met deze certificering kunnen zij zich inschrijven in het Diergeneeskunderegister. Na registratie zijn zij bevoegd veterinaire handelingen uit te oefenen passend bij hun bevoegdheid zoals aangegeven in het Besluit diergeneeskundigen. De deeltijdstudenten Diergezondheidskunde zijn bij instroom gecertificeerd en geregistreerd als dierenartsassistent paraveterinair. Het afronden van de hbo-opleiding Diergezondheidskunde betekent voor de dierenartsassistenten het opscholen van NLQF-niveau 4 naar NLQF-niveau 6 en het versterken van hun professionele zelfstandigheid en positie in het werkveld als Diergezondheidskundige.

1. Aanleiding, inhoud en onderwijsprogramma's Diergezondheidskunde

1.1 Het initiatief voor de hbo-bacheloropleiding Diergezondheidskunde

De *veterinaire sector* wordt geconfronteerd met een toenemende werkdruk in de (para-)veterinaire zorg en ook een toenemende schaarste aan dierenartsen. De groeiende welvaart, technologische ontwikkelingen en een toename van gezelschapsdieren leiden, met name in het segment van de gezelschapsdieren, in de toekomst tot tekorten aan dierenartsen.¹ Een tekort aan dierenartsen zal impact hebben op dierenwelzijn, diergezondheid, voedselveiligheid, volksgezondheid en het milieu. De dreigende tekorten aan dierenartsen in Nederland worden mede veroorzaakt door het lage aantal afstuderende dierenartsen, hoge uitval door onder andere burn-out vanuit een slechte werk-privébalans en uitstroom uit het vakgebied door pensionering. Tevens neemt het werkplezier voor *praktijkhouders* af vanwege veeleisende dierhouders met hoge verwachtingen aan de dienstverlening in combinatie met de toename van routinematige en administratieve verplichtingen. Dit verklaart waarom veel dierenartsen niet meer praktiseren, ondanks hun registratie.² Hierdoor dreigt een structurele onderbezetting in de veterinaire zorg, wat de kwaliteit en toegankelijkheid van diergeneeskundige zorg juist voor de gezelschapsdieren in gevaar brengt. Tegelijk neemt door groeiende aandacht voor specifieke diergroepen en aandoeningen de *differentiatie en specialisatie* binnen de veterinaire sector toe. Nieuwe preventieve technieken en behandelingsmethoden versnellen deze ontwikkeling. Voor de veterinaire zorgprofessionals wordt het steeds moeilijker om ook de nieuwe taken adequaat uit te voeren. Het tekort aan personeel zet de rol en positie van deze professionals onder druk en belemmert het uitvoeren van taken die essentieel zijn voor het publieke belang.

De veterinaire sector vraagt dan ook om zelfstandige veterinaire hbo professionals als aanvulling op de bestaande beroepskolom. Aeres Hogeschool heeft als groene onderwijsinstelling die gericht is op zorg voor dieren en bijdragen aan dierenwelzijn deze oproep uit diverse kanten van de samenleving ontvangen.^{3|4} Aeres Hogeschool beoogt een toonaangevende rol te spelen bij de grote transitie van onze tijd en dat betreft in deze aanvraag met name dierenwelzijn. Dit is conform de grondslagen van Aeres Hogeschool om de samenleving te helpen en daartoe ook zelf initiatieven te (onder-)nemen.⁵ De hogeschool als 'groene veranderaar'⁶ kiest in dezen positie en initieert voor de Nederlandse samenleving een nieuw fenomeen: de hbo-opgeleide diergezondheidskundige. Deze opleiding wordt na toelating tot het ho-bestel gepositioneerd in de faculteit Dronten waar verantwoorde dierlijke en plantaardige voedselproductie naast innovatief ondernemerschap en zorgdragen voor dierenwelzijn in de opleidingen goed is ingebed. De faculteit in Dronten heeft de uitdaging opgepakt om dit geheel nieuwe onderwijsaanbod te realiseren: een hbo-professional op te leiden met specifieke expertise gericht op diergezondheid, dierenwelzijn en veterinair handelen bij gezelschapsdieren.⁷ De doelstelling van de opleiding is met haar afgestudeerden te komen tot een duurzame oplossing voor efficiënte zorgverlening met als focus de veterinaire zorg voor gezelschapsdieren en landbouwhuisdieren.⁸ Dit in nauwe samenspraak met het werkveld en andere opleiders in de veterinaire zorg.

¹ Bijlage 1. De arbeidsmarkt voor dierenartsen. Knelpunten en perspectieven. SEO, 2022. Pag. III

² Bijlage 2. Berenschot. Onderzoek naar arbeidsmarkt en taakverdeling in de veterinaire sector. Utrecht, 2022. Pag. 33, 70-72

³ Toelichting: de dierenartsen verbonden aan Aeres Hogeschool hebben gedurende langere tijd diverse signalen ontvangen over de problemen in de veterinaire sector. Deze signalen zijn vervolgens ondersteund vanuit onderzoeken van Berenschot en de WUR. De signalen zijn naar acties overgezet mede op basis van de motie Holman en Van Campen.

⁴ Bijlage 3. Gewijzigde motie van de leden Holman en Van Campen over hbo-opleiding tot paraveterinair (t.v.v. 28286-1366)

⁵ Bijlage 4. Aeres Instellingsplan 2024-2028. Oktober 2024. Pag. 11

⁶ Bijlage 5. Strategie De Groene Veranderaar. Aeres Hogeschool 2023-2027

⁷ Toelichting: Begin november 2024 is hiervoor een motie ingediend met als doel om de mogelijkheden voor een dergelijke bijdrage verder te onderzoeken. De motie Holman sluit aan bij een bredere discussie die ook is behandeld in de genoemde Kamerbrief.

⁸ Dit besluit is gebaseerd op het adviesrapport van Berenschot over hbo-functies en taakverdeling.

1.2 Het beroepsprofiel van de Diergezondheidskundige

De hbo-opgeleide Diergezondheidskundige versterkt diergezondheid en dierenwelzijn in nauwe samenwerking met dierhouders, dierenartsen en andere zorgprofessionals. De Diergezondheidskundige is een proactieve, weerbare professional die in staat is veranderingen in de veterinaire sector te leiden en te managen. De Diergezondheidskundige heeft een zelfstandige positie in de diergeneeskundige praktijk. De expertise van de Diergezondheidskundige is gericht op het waarborgen van de kwaliteit van de veterinaire zorg voor gezelschapsdieren. De Diergezondheidskundige heeft zich tijdens de studie verdiept met een uitstroomprofiel in bijvoorbeeld preventieve zorg, anesthesie, nazorg en revalidatie, voeding en/of laboratoriumdiagnostiek. Door de focus te leggen op monitoring van diergezondheid en educatie van diereigenaren, draagt de afgestudeerde professional bij aan -beter- welzijn voor dieren. Daarbij is de Diergezondheidskundige zowel de sparringpartner voor de dierenarts als (mede-) verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van een zorgplan.

De Diergezondheidskundige communiceert op gelijkwaardig niveau met dierenartsen en werkt zowel zelfstandig als effectief samen binnen het multidisciplinair team. Het werk van de Diergezondheidskundige omvat onder andere het zelfstandig voeren van consulten, het adviseren over behandelplannen en het ondersteunen bij complexe procedures. De Diergezondheidskundige is in staat in complexe situaties zelfstandig te handelen binnen de mogelijkheden van de Nederlandse wetgeving. Deze werkzaamheden worden met behulp van klinisch redeneren en evidence-based besluitvorming uitgevoerd. De komst van de Diergezondheidskundige in de bestaande veterinaire praktijken sluit aan bij de bredere doelstelling van de veterinaire sector om zorg op hoog niveau te leveren, zonder de werkdruk op dierenartsen verder te verhogen. Bovendien zorgt deze nieuwe professional ervoor dat dierenartsen ruimte krijgen zich te richten op complexe, specialistische zorg. Dit leidt tot een efficiëntere taakverdeling en een hogere standaard van zorg binnen de praktijk. De Diergezondheidskundige draagt daarmee bij aan een duurzame, betaalbare en toekomstbestendige veterinaire sector.

De Diergezondheidskundige heeft aangetoond de onderstaande set aan leerresultaten te beheersen:

1. **Veterinair handelen:** Toegepaste kennis van diergezondheid en ziektepreventie.
2. **Professioneel en wetenschappelijk handelen:** Evidence-based werken en reflecteren op en gebruik maken van praktijkervaringen (practice based).
3. **Bevorderen gezondheid en welzijn:** Het actief bevorderen van diergezondheid en preventieve zorg.
4. **Communiceren:** Educatie en voorlichting aan diereigenaren en samenwerking met de dierenarts.
5. **Samenwerken:** Het coördineren van zorgprocessen en ondersteuning van het veterinaire team.
6. **Ondernemerschap:** Strategisch denken en bijdragen aan innovatie binnen de praktijk.
7. **Persoonlijke ontwikkeling en reflectief handelen:** Het ontwikkelen van professionele effectiviteit en omgaan met feedback.

1.3 Het opleidingsprofiel Diergezondheidskundige

De hbo-opleiding Diergezondheidskundige betreft een 4-jarige opleiding met een omvang van 240 EC. De opleiding wordt in voltijd en in deeltijd aangeboden, toelating tot de deeltijdvariant kent specifieke instroomvereisten. De voltijddopleiding en de deeltijddopleiding zijn op leerresultaten en leeruitkomsten gelijk en programmatisch doorlopen voltijd- en deeltijdstudenten dezelfde thematische invulling. Tijdens de opleiding profileren studenten zich door een afstudeerprofiel te kiezen in een van de klinisch verdiepende uitstroomgebieden. De studievoortgang en professionele ontwikkeling worden daarbij geborgd door de voor de (humane) zorg ontwikkelde Entrustable Professional Activities (EPA's). De EPA's worden ook voor de veterinaire sector ingezet in de wo-opleiding Diergeneeskunde aan de Universiteit Utrecht. Deze EPA's zijn expliciet voor de hbo-bachelor Diergezondheidskunde vertaald naar een competentieprofiel met concrete, werkplekgerichte activiteiten waarin kennis, vaardigheden en professioneel gedrag zijn geïntegreerd.

De nieuwe bacheloropleiding Diergezondheidskunde leidt op voor een geheel nieuw beroep Diergezondheidskundige en een nieuwe positie in een bestaand werkveld. Dat alles vergt een zorgvuldige inrichting van het onderwijsprogramma dat opleidt tot de beoogde leerresultaten op bachelorniveau 6⁹.

⁹ Bron: https://www.nlqf.nl/images/downloads/NLQF_niveaus/Niveau_6_NLQF_en_EQF.pdf

Voor de leerresultaten van de opleiding Diergezondheidskundige zijn parallellen getrokken met de internationale maatstaven voor de hbo-opgeleide verpleegkundige, de zorgprofessional voor de humane zorg. Deze voor de zorgprofessional sturing gevende competenties zijn verwoord in de CanMEDS¹⁰. Het is de intentie dat de Diergezondheidskundige een duurzame verandering ondersteunt binnen de veterinaire sector en in het bijzonder in de paraveterinaire zorg voor gezelschapsdieren. De opleiding zet dan ook in op een integratieve benadering van competentieontwikkeling, zoals is verankerd in het VetPro-framework voor veterinaire¹¹. Dit model benadrukt dat moderne veterinaire professionals naast vakinhoudelijke expertise ook beschikken over ondernemersvaardigheden en samenwerkingsvaardigheden en zelf aansturen op verdere professionalisering door persoonlijke en professionele ontwikkeling. Per leerresultaat zijn de contexten, leeruitkomsten en gerelateerde EPA's uitgewerkt. Tevens is de niveaubepaling van NLQF-niveau 6 in termen van hbo-vaardigheden uitgewerkt.¹² Voor de positionering van deze nieuwe beroepsbeoefenaar in het werkveld is de uitwerkingen van de complexe veterinaire context in deze aanvraag relevant.

Leerresultaten	De kwalificaties van de afgestudeerde Diergezondheidskundige binnen de veterinaire contexten
Veterinair Handelen	De Diergezondheidskundige voert zelfstandig veterinaire procedures uit binnen de geldende wet- en regelgeving en ethische kaders. Door klinisch redeneren en diagnostische inzichten stelt hij of zij onder supervisie behandelplannen op en voert deze uit, met aandacht voor het welzijn van het dier. De afgestudeerde draagt bij aan preventieve zorg, medische handelingen en monitoring, en werkt actief samen met dierenartsen en andere professionals om de kwaliteit en veiligheid in de kliniek te waarborgen.
Professioneel en wetenschappelijk handelen	De Diergezondheidskundige waarborgt en verbetert de kwaliteit en veiligheid van de veterinaire zorg door kritisch te reflecteren op processen, richtlijnen en resultaten. Hij of zij draagt bij aan de ontwikkeling en toepassing van protocollen en wet- en regelgeving binnen de kliniek. Door een wetenschappelijke en evidence-based werkwijze analyseert en onderbouwt de afgestudeerde besluitvorming, past onderzoeksmethoden toe en deelt kennis met collega's. Dit alles gebeurt met een professionele en ethische houding, gericht op continue verbetering van de veterinaire praktijk.
Bevorderen gezondheid en welzijn	De Diergezondheidskundige bevordert diergezondheid en welzijn door gedrag en leefomgeving te analyseren en gerichte preventieve maatregelen door te voeren. Hij of zij ondersteunt eigenaren bij verantwoord dierhouderschap en een gezonde leefstijl voor hun dieren. Daarnaast draagt de afgestudeerde bij aan educatie en bewustwording over duurzame veterinaire zorg en fungeert als schakel tussen diergeneeskunde, volksgezondheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid, waarbij belangen zorgvuldig worden afgewogen.
Communiceren	De Diergezondheidskundige communiceert effectief en empathisch met diereneigenaren, collega's en externe partijen, met oog voor emoties, belangen en diversiteit. Hij of zij geeft helder advies en voorlichting, afgestemd op de situatie en het kennisniveau van de gesprekspartner. Daarnaast draagt de afgestudeerde bij aan duidelijke documentatie en informatie-uitwisseling om behandeltrajecten, patiëntveiligheid en dierenwelzijn te optimaliseren.
Samenwerken	De Diergezondheidskundige werkt effectief samen in multidisciplinaire veterinaire teams en neemt waar nodig een coördinerende rol aan om gezamenlijke doelen in de diergezondheidszorg te bereiken. Hij of zij handelt ethisch verantwoord, bemiddelt bij dilemma's en conflicten en houdt daarbij rekening met dierenwelzijn, bedrijfsbelangen en maatschappelijke verwachtingen. Daarnaast zorgt de afgestudeerde voor een soepele overdracht van patiënten om de continuïteit en veiligheid van de zorg te waarborgen.
Ondernemen	De Diergezondheidskundige voert een efficiënte en duurzame praktijkvoering met oog voor klantgerichtheid, dierenwelzijn en innovatie. Hij of zij signaleert trends en kansen binnen de veterinaire sector en vertaalt deze naar nieuwe diensten, producten of samenwerkingen. Door ondernemersvaardigheden en initiatief in te zetten, ontwikkelt en implementeert de afgestudeerde innovatieve oplossingen binnen wettelijke en economische kaders, waarbij data-gedreven technologieën, zoals AI, verantwoord worden benut om de zorgkwaliteit en praktijkprocessen te optimaliseren.
Persoonlijke Ontwikkeling en reflectief handelen	De Diergezondheidskundige functioneert zelfstandig en neemt verantwoordelijkheid voor eigen handelen binnen de veterinaire sector. Hij of zij ontwikkelt een sterke beroepsidentiteit, bewaakt de werk-privébalans en toont professioneel leiderschap door collega's te ondersteunen. Door continu te reflecteren op persoonlijke en professionele groei, past de afgestudeerde best practices toe en blijft zich ontwikkelen in lijn met beroepsstandaarden, diergezondheid en de belangen van eigenaren.

Tabel 1: Leerresultaten toegelicht als handelen in de context van de Diergezondheidskundige

¹⁰ Bron: <https://canmeds.royalcollege.ca/guide>. Het model beschrijft zeven rollen: Medisch handelen, Communicator, Samenwerkingspartner, Organisator, Gezondheidsbevorderaar, Professional en Reflectieve beroepsbeoefenaar. Deze rollen ondersteunen professionals bij het leveren van holistische, effectieve en kwalitatieve zorg in de humane gezondheidszorg.

¹¹ Bron: [Competency-based education in veterinary medicine – Faculty of Veterinary Medicine, Utrecht University, The Netherlands](#)

¹² Bijlage 6. Leerresultaten, leeruitkomsten, EPA's en generieke HBO-vaardigheden

1.4 Kerninhouden van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde

De hbo-opleiding Diergezondheidskunde leidt zelfstandige professionals op die als Diergezondheidskundige samen met andere collega's -en in afstemming met diereigenaren- werken aan de gezondheid en het welzijn van dieren. Daartoe acteren zij op het niveau van de hbo-professional (NLQF 6)¹³ met als uitgangspunt de adequate professionele samenwerking met de dierenarts (NLQF-niveau 7). Het professioneel handelen van de Diergezondheidskundige stoelt op een gedegen kennisbasis dat aantoonbaar het niveau overstijgt van de paraveterinair dierenartsassistent (NLQF 4). Deze professionele kennisbasis van de Diergezondheidskundige is geïllustreerd in de onderstaande tabel. Via het frame van de KSAVE¹⁴ biedt dit een gedegen overzicht van de belangrijkste elementen waarin de Diergezondheidskundige bekwaam is.

Kennis	Vaardigheden	Houding	Waarden	Ethiek
Anatomie, fysiologie en pathologie (1, 2, 3)	Gesprekstechnieken	Beroepshouding in relatie tot dier en eigenaar	Dierenwelzijn als uitgangspunt	Ethische dilemma's in fokkerij en behandeling
Bacteriologie, virologie, mycologie, parasitologie	Observeren en rapporteren	Klantgerichtheid en empathie	Zorgvuldigheid en professionaliteit	Wetgeving m.b.t. diergezondheid
Epidemiologie, One Health en Infectiepreventie	Hanteren en fixeren van dieren	Samenwerken in multidisciplinaire contexten (One Health)	Respect voor mens-dierrelaties	Grenzen van technologie en AI in de zorg
Genetica en erfelijke aandoeningen	Labvaardigheden en diagnostiek	Stressbestendigheid (spoedzorg, kliniek)	Levenslange ontwikkeling	Verantwoord medicijngebruik
Klinische ziekteleer (1, 2, 3)	Beeldvorming en interpretatie	Duurzaam en kwaliteitsgericht denken	Integriteit en transparantie	Adviseren in gedrags- en welzijnsvraagstukken
Biologie van het dier	Toepassen van kennis in stage- en casus-opdrachten	Mentale balans en veerkracht	Innovatie met zorg voor veiligheid en gezondheid	Vertrouwelijkheid en gegevensgebruik (privacy, data)
Gedrag, welzijn, voeding, huisvesting	Evidence-based practice (EBP)	Flexibiliteit bij profielkeuze en stages	Bewustzijn van maatschappelijke rol diergezondheidszorg	
Dieetvoeding en farmacologie	Klinisch redeneren, triage, reanimatie	Verantwoordelijkheid nemen in preventie en zorg		
Klinische diagnostiek	Project- en protocolontwikkeling	Procesgerichtheid en reflectie		
Anesthesie, radiologie, instrumentenleer	Analyseren van gedrag en welzijn			
Biochemie	Ontwikkelen van consult- of preventieplannen			
Statistiek en onderzoeksmethodologie	Werken met praktijkdatabases			
Wet- en regelgeving (diergezondheid en praktijk)	Reflectievaardigheden (o.a. via portfolio's)			
Praktijkmanagement, HRM, arbeidsrecht	Ondernemen en innovatie			
Dataregistratie, Excel	Communicatieprojecten			
Preventieve zorg en surveillance	Werken met een trainingsacteur			
Digitale labrapportage en grafieken				
AI in de zorg en monitoring				
JDR-model, arbeidsvoorwaarden				

Tabel 2: Elementen volgens indeling KSAVE in het curriculum Diergezondheidskunde

¹³ Toelichting via link: [NLQF/EQF-niveau 6 - NLQF](#)

¹⁴ Toelichting: Het KSAVE-model staat voor de aspecten van Knowledge (kennis), Skills (vaardigheden), Attitudes (houdingen), Values (waarden) en Ethics (ethiek) in een programma. Het geeft overzicht in de complexe samenstelling van de verschillende elementen die allen bijdragen aan het succesvol functioneren van de professional in de 21e eeuw. In dit overzicht de Diergeneeskundige KSAVE-basis.

1.5 Het curriculumoverzicht Diergezondheidskunde voor voltijd- en deeltijdvariant

De kennisbasis, het handelingsrepertoire, de praktijkkennis en de profilering worden gerealiseerd in een vierjarig studieprogramma. Het curriculum van de opleiding Diergezondheidskunde omvat voor zowel de voltijd- als voor de deeltijdvariant een overeenkomstige programmering. Echter, de deeltijdvariant heeft 20 studiebelastingsuren en de voltijd 40 studiebelastingsuren per week. De eerste twee jaar van de studie zijn gericht op de brede veterinaire kennis en vaardigheden en het opscholen in de richting het hbo-eindniveau. Het derde en vierde studiejaar staat in het teken van de specialisering in de sector, de verdieping in de profielkennis, de professionele profilering en het bij het afstuderen aantonen van het hbo-eindniveau.

Generieke veterinaire fase; oriënteren en observeren, jaar 1, 60EC			
Semester 1:		Semester 2	
Periode 1, 15EC Oriëntatie op het dier	Periode 2, 15EC Oriëntatie op de veterinaire praktijk	Periode 3, 15EC Oriëntatie op veterinaire communicatie	Periode 4, 15EC Oriëntatie op One Health
Generieke veterinaire fase: signaleren en diagnosticeren, jaar 2, 60EC			
Semester 1		Semester 2	
Periode 1, 15EC Verantwoord handelen in de praktijk	Periode 2, 15EC Voeding en geneesmiddelen	Periode 3, 15EC Kwaliteit en zorg	Periode 4, 15EC Voortgezette diagnostiek en OK
Veterinaire profileringsfase; analyseren,afwegen en handelen, jaar 3, 60EC			
Semester 1		Semester 2	
Periode 1, 15EC Klinische zorg	Periode 2, 15EC Praktijk en functioneren	Periode 3, 15EC Leven lang ontwikkelen	Periode 4, 15EC Profileren
Veterinaire profileringsfase: studiepaden, jaar 4, 60EC			
Semester 1		Semester 2	
Periode 1, 15EC Minor ...	Periode 2, 15EC Minor ...	Periode 3 & 4, 30EC Afstudeerfase	

Tabel 3: Overzicht curriculum Diergezondheidskunde Voltijd- en Deeltijdvariant

Jaar 1: Oriënteren en observeren (60 EC)

In het eerste jaar legt de student een brede basis in de diergezondheidskunde. De student maakt kennis met het dierenlichaam, diergedrag, gezondheidsbevordering, en basisprincipes van verzorging en voeding. De student leert kritisch kijken naar diergezondheid in relatie tot het welzijn van dieren en de rol van de mens daarin. Ook ontwikkelt de student vaardigheden in onderzoeksmatig werken en reflectie.

Jaar 2: Signaleren en diagnosticeren (60 EC)

Het tweede jaar staat in het teken van verdieping. De student leert werken met complexe gezondheidsvraagstukken, richt de student zich op preventieve zorg en risicobeoordeling, en kijkt naar de omgeving van het dier. Er is aandacht voor samenwerking binnen de zorgketen, ethiek en professioneel handelen met praktijkgerichte casuïstiek. Gedurende het tweede studie jaar kan de student de '*proeven van bekwaamheid*' en de *kennistoets* doen voor het behalen van de Paraveterinaire erkenning in het paraveterinaire beroepenveld. Met deze erkenning kan de student zich laten registreren in het Diergeneeskunderegister¹⁵

Jaar 3: Analyseren, afwegen en handelen (60 EC)

In het derde jaar richt de student zich op het versterken van de professionele identiteit. De student leert hoe de zorgprocessen te verbeteren, samenwerken met andere disciplines en oplossingen ontwikkelen voor complexe vraagstukken. Innovatie en ondernemerschap spelen een belangrijke rol.

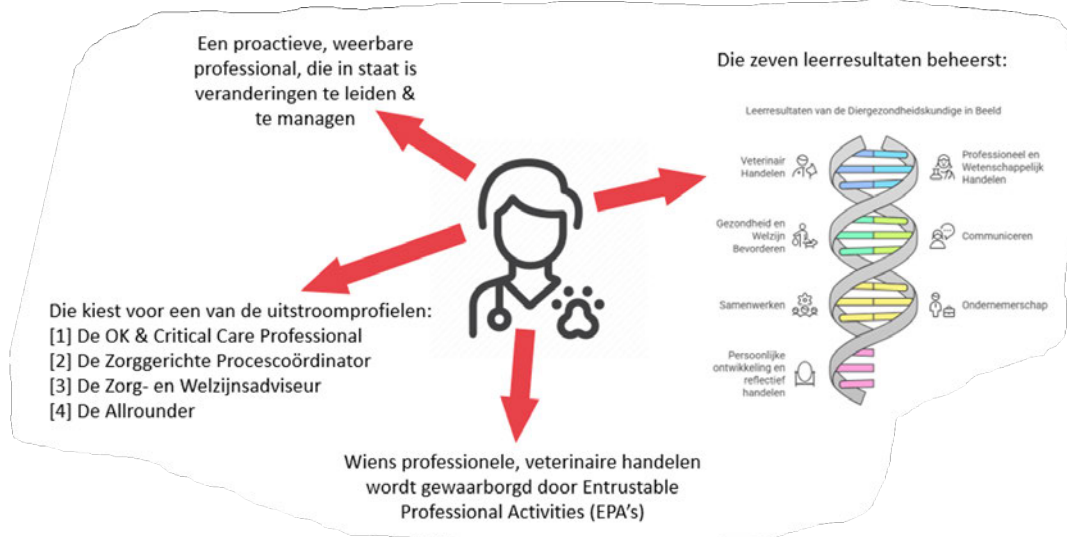
Jaar vier is toegelicht in de volgende paragraaf 1.6

¹⁵ Link: <https://www.diergeneeskunderegister.nl/>

1.6 De profilering als Diergezondheidskundige tijdens en na de opleiding

De opleiding heeft vier uitstroomprofielen waarin studenten zich kunnen specialiseren, drie betreffen meer de specialistische veterinaire zorg en het vierde profiel is gericht op de breed inzetbare Diergezondheidskundige. De vier uitstroomprofielen zijn:

1. OK & Critical Care Professional: gespecialiseerd in acute zorg, anesthesie en intensieve zorg.
2. Zorggerichte Procescoördinator: gericht op ketenzorg, beleid, infectiepreventie en kwaliteitssystemen.
3. Zorg- en Welzijnsadviseur: met focus op gedragzorg, preventieve zorg en educatie van eigenaren.
4. Allrounder: breed inzetbaar binnen eerste- en tweedelijns diergeneeskundige zorg.

Figuur 1. Focus van de opleiding Diergezondheidskunde

Jaar 4: Studiepaden en afstuderen (60 EC)

In het laatste studiejaar maakt de student keuzes die passen bij de eigen interesses en talenten. De student volgt een minor en kiest een uitstroomprofiel: OK & Critical Care Professional, Zorggerichte Procescoördinator, Zorg- en Welzijnsadviseur of de Allrounder, de generalist Diergezondheidskundige. Tijdens de afstudeerfase voert de student complexe beroepstaken zelfstandig uit in de praktijk. Het laatste jaar werkt de student aan een afstudeeronderzoek dat aansluit bij een actueel vraagstuk uit het werkveld. De student levert voor het afstudeerprogramma de beroepsproducten op die voldoen aan de eindkwalificaties van de leiding. Dan volgt het afstudeerassessment op basis van: de Afstudeeropdracht (onderzoek + beroepsproduct); de Portfolio eindbeoordeling; de Presentatie en het Eindgesprek. Bij goed gevolg van deze afstudeeronderdelen heeft student aangetoond op het niveau van beginnend professional Diergezondheidskundige goed te functioneren binnen de diergezondheidszorg.

Figuur 2. Focus van de opleiding Diergezondheidskunde

2. Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen

2.1 Doelgroep en algemene instroomvereisten

De opleiding Diergezondheidskunde richt zich op die aspirant-studenten die een passie hebben voor dieren, diergeneeskunde, dierenwelzijn, zorg voor dieren en betrokken zijn met diereigenaren. Zij willen deze passie omzetten in een toekomstig beroep waar zij vanuit de positie van hbo-professional Diergezondheidskundige gaan bijdragen aan de gezondheid van dieren. De opleiding Diergezondheidskunde wordt aangeboden in twee varianten, de voltijdopleiding met een directe aansluitende leerweg op de vooropleidingen vwo, havo en mbo. In de voltijdvariant spreken wij over het opleiden tot een beroep en tot een bachelorprofessional. De deeltijdvariant Diergezondheidskunde is voor ervaren werkenden (minimaal 4 jaar) in een veterinaire praktijk die tevens in het bezit zijn van een veterinaire bevoegdheid welke is geregistreerd in het Diergeneeskunderegister¹⁶. In de deeltijdvariant spreken wij over het opscholen en bijscholen van werkenden van mbo-werkende (NLQF 4) naar het niveau van bachelorprofessional (NLGF 6) met aanvullende expertise op een van de uitstroomprofielen. Gezien de ervaring in de werkpraktijk en de persoonlijke ontwikkeling is het programma van Diergezondheidskunde in de deeltijdvariant studeerbaar.

De beoogde studenten voor de bacheloropleiding Diergezondheidskunde zijn in beginsel toelaatbaar als zij beschikken over een diploma van een (voor-)opleiding mbo, havo of vwo. De hbo-bacheloropleiding sluit goed aan op de mbo-studierichting Paraveterinair dierenartsassistent¹⁷ en de volgende drie profielen in het voortgezet onderwijs: Natuur en Techniek, Natuur en Gezondheid en Economie en Maatschappij. Voorwaarde voor een succesvolle aansluiting van de vooropleiding op het hbo-onderwijsprogramma is het in de voorgaande opleiding met succes behalen van de vakken biologie en scheikunde op -minimaal- niveau NLQF 4.

Bij het ontbreken van een profiëleis of enkele specifieke vereisten voor toelating, kan de aspirant-student via een aanvullend efficiëntieprogramma en aansluitend toelatingstentamen alsnog worden toegelaten. Bij het behalen van het toelatingstentamen heeft de aspirant-student aangetoond voldoende beheersing (op NLQF-4-niveau) van de vakken biologie en scheikunde om daarmee aan te sluiten op het hbo-programma. Indien de vereiste kennis en kunde niet aantoonbaar is in het diploma dient het toelatingstentamen met succes behaald te zijn voor de formele inschrijving als student aan de bacheloropleiding Diergezondheidskunde. Ook dient er aantoonbaar voldoende beheersing te zijn van de Nederlandse taal (3F-niveau). Er is sprake van voldoende beheersing van de Nederlandse taal als de aspirant-student met goed resultaat het onderwijs kan volgen en de toetsen en het eindexamen kan afleggen.

2.2 Specifieke kenmerken en instroomvereisten voltijdvariant Diergezondheidskunde

De voltijdvariant van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde is bestemd voor doorstromende studenten. De volgende diploma's geven formele toelaatbaarheid voor de voltijd bacheloropleiding Diergezondheidskunde:

- Diploma havo of vwo met een van de profielen Natuur en Techniek, Natuur en Gezondheid en Economie en Maatschappij met in de profielkeuze de vakken Biologie en Scheikunde.
- Diploma mbo niveau 4 met afronding vakken scheikunde en biologie op mbo-niveau 4 (NLQF 4). Dat betreft opleidingen in de mbo-sectoren Laboratoriumtechniek; Gezondheidszorg; Groen en Milieu¹⁸ en de Farmaceutische sector.

¹⁶ Informatieve link: <https://www.diergeneeskunderegister.nl>

¹⁷ Informatieve link: <https://www.aeresmbo.nl/opleidingen/paraveterinair-dierenartsassistent>

¹⁸ Aanvullend: De paraveterinaire mbo-opleiding (ook wel Diervorzorger paraveterinair of officieel Paraveterinair dierenartsassistent) is een niveau 4-opleiding (NLQF 4) binnen de groen-sector, en bevat biologie en een klein beetje scheikunde, toegespitst op dieren en diergeneeskunde.

Aanvullende vereisten bij het aanmeldtraject:

- Indien wel formeel toelaatbaar qua niveau maar met deficiënties in de vakken biologie en/of scheikunde dient het toelatingsexamen op het/de betreffende vak(ken) behaald te zijn voor de inschrijving tot de opleiding.
- Aantoonbaar voldoende beheersing van de Nederlandse taal (3F-niveau).

2.3 Specifieke kenmerken en instroomvereisten deeltijdvariant Diergezondheidskunde

De aspirant-student dient allereerst geregistreerd te zijn in het Diergeneeskunderegister als paraveterinair¹⁹ en minimaal vier jaar werkzaam te zijn en gedurende de opleiding te blijven werken in de veterinaire sector. Daarnaast zijn ook de reguliere instroomeisen van toepassing voor de deeltijdstudenten.

De volgende diploma's geven formele toelaatbaarheid voor de deeltijd bacheloropleiding Diergezondheidskunde:

- Diploma havo of vwo met een van de profielen Natuur en Techniek, Natuur en Gezondheid en Economie en Maatschappij met in de profielkeuze de vakken Biologie en Scheikunde.
- Diploma mbo niveau 4 met afronding vakken scheikunde en biologie op mbo-niveau 4 (NLQF 4). Dat betreft opleidingen in de mbo-sectoren Laboratoriumtechniek; Gezondheidszorg; Groen en Milieu²⁰ en de Farmaceutische sector.

Aanvullende vereisten bij het aanmeldtraject:

- Een geregistreerde paraveterinaire bevoegdheid met inschrijving in het register.
- Aantoonbaar minimaal vier jaar werkervaring in de veterinaire sector.
- Een werkplek waar veterinaire zorg wordt verleend.
- Bewijsmateriaal dient aangeleverd te worden in een aanmeldingsportfolio. Dit omvat tenminste de officiële omschrijving van de functie en een CV.
- Aantoonbaar voldoende beheersing van de Nederlandse taal (3F-niveau).

Paraveterinaire bevoegdheid en registratie Diergeneeskunderegister

Registratie in het Diergeneeskunderegister is verplicht voor het uitvoeren van handelingen in de veterinaire sector. Met de registratie in het Diergeneeskunderegister toont de dierenarts en de dierenartsassistent paraveterinair de bevoegdheid aan om te werken als diergeneeskundige conform het Besluit diergeneeskundigen. Inschrijving in het Diergeneeskunderegister is uitsluitend mogelijk als u aan de wettelijk vereiste kwalificaties voldoet. Het register is openbaar zodat voor iedereen duidelijk is wie wel en wie niet bevoegd is om het beroep uit te oefenen.

Diergezondheidskunde voltijd

Het verwerven van de paraveterinair bevoegdheid ingebed in de voltijdvariant van de hbo-opleiding Diergezondheidskunde. De certificering wordt gerealiseerd in samenwerking met Aeres Training Centre Barneveld. In het tweede studiejaar van de opleiding Diergezondheidskunde doen studenten naast hun regulier programma het theoretisch kennisexamen, het praktijkexamen dierv verzorging, praktijkexamens in de dierenartspraktijk en zij vervullen tijdens hun studie voldoende praktijkstage. Met deze certificering kan de student de inschrijving in het diergeneeskunderegister aanvragen. Na deze formele registratie mag de student Diergezondheidskunde al tijdens de derde en vierdejaars-stages medische assistentie verlenen aan de dierenarts; eerste hulp bieden bij spoedgevallen, röntgenfoto's maken en assisteren bij echografie; advies geven over geneesmiddelen en de manier van toedienen.

Diergezondheidskunde deeltijd

Toelatingseis voor de deeltijdvariant van de hbo-opleiding Diergezondheidskunde is het geregistreerd zijn in het Diergeneeskunderegister en minimaal 4 jaar werkervaring in de veterinaire sector.

¹⁹ Link: <https://www.diergeneeskunderegister.nl>

²⁰ Aanvullend: De paraveterinaire mbo-opleiding (ook wel Dierv verzorger paraveterinair of officieel Paraveterinair dierenartsassistent) is een niveau 4-opleiding (NLQF 4) binnen de groen-sector, en bevat biologie en een klein beetje scheikunde, toegespitst op dieren en diergeneeskunde.

3. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

3.1 Introductie van het nieuwe beroep Diergezondheidskundige

De doelstelling van de nieuwe hbo-opleiding Diergezondheidskunde van Aeres Hogeschool is om met haar afgestudeerde bachelor Diergezondheidskundigen te komen tot een duurzame oplossing voor efficiënte zorgverlening met als focus de veterinaire zorg voor gezelschapsdieren en landbouwhuisdieren.²¹ Er is namelijk sprake van een structureel en toenemend tekort aan dierenartsen. Hbo-professionals zijn noodzakelijk om dit tekort te verlichten door taakverschuiving, verhoogde doelmatigheid en capaciteitsuitbreiding. Echter, daarvoor zijn wel organisatorische aanpassingen in de sector en binnen de praktijken nodig. Dit vereist een emancipatoire beweging binnen de sector en tegelijk het realiseren van een hbo-professional voor de veterinaire zorg.

Daartoe is in nauwe samenspraak met het werkveld en andere opleiders in de veterinaire zorg gewerkt aan een nieuw hbo-beroepsprofiel.²² De profilering is gebaseerd op uitkomsten van deskresearch dat is geïnventariseerd en samengevoegd in het Initiatiefdocument en inventarisatie onderzoeken beleid²³. Uit de onderzoeken blijkt dat de veterinaire sector in Nederland onder druk staat door een groeiend tekort aan dierenartsen. Diverse rapporten tonen aan dat dit tekort risico's oplevert voor dierenwelzijn, volksgezondheid en voedselveiligheid. Op basis van deze onderzoekuitslagen en de politieke oproep²⁴ heeft Aeres Hogeschool het besluit genomen tot het ontwerp van een opleiding voor veterinaire hbo-professionals. De kwantitatieve aspecten zijn samengevat:

- In twee toekomstscenario's wordt een tekort aan dierenartsen met een omvang van circa 2.000 fte verwacht, wat neerkomt op 30 à 50% van de benodigde capaciteit.²⁵
- Praktijken rapporteren een gemiddeld tekort van 0,5 fte, ofwel 90 tot 180 vacatures per 1.000 banen.²⁶
- De NVWA²⁷ heeft structureel een tekort van circa 130 fte dierenartsen.²⁸ Ongeveer 23% van de dierenartsen verlaat het vak voor het 60e levensjaar.²⁹

De aan de nieuwe hbo-opleiding te relateren aanbevelingen uit de onderzoeksrapportages zijn als volgt:

- De onderzoeksrapportage van Wageningen University & Research (WUR)³⁰ van 2020 signaleert vroegtijdige uitstroom van dierenartsen en tekorten bij de NVWA. De minister werd destijds gevraagd *de studiec capaciteit* te verruimen.³¹
- Het rapport van Berenschot³² van 2022 stelt op basis van onderzoek naar de positie en rol van de dierenarts dat de begrote tekorten gaan leiden tot verminderde zorg en verhoogde werkdruk. Het advies is om meer taken wettelijk bij *hbo'ers* neer te leggen.
- Het onderzoeksrapport van SEO Economisch Onderzoek³³ uit 2022 adviseert op basis van uitgebreid inzicht in arbeidsmarktdata, scenario's en oplossingsrichtingen tot een *hbo-inpassing in de veterinaire sector*, verhoging instroom en betere beloning van specifieke groepen dierenartsen. Een *opleiding op hbo-niveau* en het (beter) organisatorisch *inpassen van een hbo-functie* en paraveterinair kan de doelmatigheid in de sector vergroten en het tekort verlichten. Door taken te *verschuiven naar hbo-opgeleiden* kunnen dierenartsen zich richten op complexe diergeneeskundige handelingen. Dit vermindert werkdruk en verhoogt de capaciteit.³⁴

²¹ Dit besluit is gebaseerd op het adviesrapport van Berenschot over hbo-functies en taakverdeling.

²² Bijlage 7.a. Positionpaper hbo Vet-Tech. Aeres Hogeschool. 6-2-2025

²³ Bijlage 7.b. BDGK-Initiatiefdocument en inventarisatie onderzoeken en beleid. Januari 2025

²⁴ Bijlage 3. Gewijzigde motie van de leden Holman en Van Campen over hbo-opleiding tot paraveterinair (t.v.v. 28286-1366)

²⁵ Bijlage 1. Rapport De arbeidsmarkt voor dierenartsen. Knelpunten-en-perspectieven. SEO. 2022. Pag. 1v

²⁶ Bijlage 1. Rapport De arbeidsmarkt voor dierenartsen. Knelpunten-en-perspectieven. SEO. 2022. Pag. 9

²⁷ Toelichting NVWA: Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Ministerie van L.V.V.N.. Link: [Home | NVWA](#)

²⁸ Bijlage 8. Rapport Een tekort aan dierenartsen in Nederland? WUR. 2020. Pag. 5

²⁹ Bijlage 8. Rapport Een tekort aan dierenartsen in Nederland? WUR. 2020. Pag. 5

³⁰ Bijlage 8. Rapport Een tekort aan dierenartsen in Nederland? WUR. 2020. Pag. 9

³¹ Bijlage 1. Rapport De arbeidsmarkt voor dierenartsen. Knelpunten-en-perspectieven. SEO. 2022. Pag. IV

³² Bijlage 2. Berenschot. Onderzoek naar arbeidsmarkt en taakverdeling in de veterinaire sector. Utrecht, 2022. Pag. 74

³³ Bijlage 1. Rapport De arbeidsmarkt voor dierenartsen. Knelpunten-en-perspectieven. SEO. 2022. Pag. IV

³⁴ Bijlage 1. Rapport De arbeidsmarkt voor dierenartsen. Knelpunten-en-perspectieven. SEO. 2022. Pag. 47

Zoals aangegeven is er een aantoonbaar, structureel en toenemend tekort aan dierenartsen.

De urgentie en de noodzaak tot het interveniëren in het opleidingsaanbod in de veterinaire sector is aangetoond. Het is tevens voor het Nederlands bestel opvallend dat deze sector geen hbo-gekwalficeerde professionals (NLQF-6) heeft. Hbo-professionals zijn in de veterinaire sector noodzakelijk om het tekort aan dierenartsen te verlichten door taakverschuiving, verhoogde doelmatigheid en capaciteitsuitbreiding. Daarnaast dragen ze substantieel bij aan kwaliteitsverbetering op aspecten als continuïteit, administratieve borging, voedselveiligheid, klanttevredenheid en preventie. Organisatorische aanpassingen van zowel de sector, de overheid als het opleidingsveld zijn hiervoor vereist. Kwaliteitsaspecten waar de hbo-professional Diergezondheidskundige aan bij gaat dragen zijn onder andere:

- Continuïteit van zorg: hbo-professionals kunnen routinematige zorg en follow-up uitvoeren, waardoor cliënten vaker en sneller geholpen worden.
- Dierenwelzijn: met goede basiskennis en signaleringsvaardigheden kunnen hbo-professionals vroegtijdig problemen herkennen en escaleren.
- Voedselveiligheid: in de landbouwhuisdiersector kunnen hbo'ers bijdragen aan hygiëneprotocollen, monitoring en administratie volgens ketenkwaliteitssystemen.
- Administratieve ontlasting: hbo-professionals kunnen bijdragen aan kwaliteitsregistraties, medicatiebeheer, en dossiervorming, die nu veel tijd van dierenartsen vragen.
- Educatie en preventie: hbo'ers kunnen diereigenaren informeren over voeding, vaccinatie, gedrag en preventieve zorg, wat de druk op curatieve zorg verlaagt.
- Teamfunctioneren en organisatie: ze verbeteren de samenwerking in praktijken en ketens doordat ze bruggen slaan tussen dierenartsen, assistenten en management.

3.2 Het beroepsprofiel Diergezondheidskundige

De eerder genoemde onderzoeken, oproepen vanuit de overheid en de dringende adviezen vanuit relevante maatschappelijke partijen hebben ertoe geleid dat de faculteit Aeres Hogeschool Dronten dit initiatief heeft opgepakt. De wens en gedachte leefde al langer binnen de hogeschool maar op basis van de eerder geschetste urgentie en noodzaken is besloten de opleiding ook te ontwikkelen. Daartoe hebben in de initiatieffase verkennende inhoudelijke gesprekken en interviews met representatieve partijen en personen in het werkveld plaatsgevonden. Deze hebben enerzijds de behoefte aan een hbo-professional bevestigd en anderzijds deze profielschets van de hbo-professional voor de veterinaire sector ingekleurd.

De profielschets en inhoudelijke kwalificaties van de hbo-bachelor opgeleide professional (in deze fase nog de Veterinary Technician (Vet-Tech) genoemd) is vervolgens voorgelegd aan dierenartsen, paraveterinair dierenartsassistenten, veterinaire gerichte opleidingsinstituten (waaronder het mbo en de universiteit) en vertegenwoordigers van de landelijke koepels. Deze partijen hebben via hun -voornamelijk positieve- respons de profilering van de hbo-opgeleide Diergezondheidskundige verder doen invullen en een nieuw beroep met een gedefinieerd beroepsprofiel doen ontstaan: de hbo-opgeleide Diergezondheidskundige.³⁵

Om adequaat en bevoegd handelingen en taken te kunnen uitvoeren gericht op de veterinaire zorg dient conform de wet³⁶ de professional in de veterinaire sector daartoe ook geregistreerd te zijn. Deze mogelijkheid tot registratie en daarmee de (para-)veterinaire bevoegdheid zijn momenteel uitsluitend ingebed in enkele opleidingen op mbo- en wo-niveau. Aeres Hogeschool onderhoudt hiertoe contact met het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN)³⁷ om op termijn te komen tot een hbo-bevoegdheid voor de veterinaire sector. Binnen de hbo-opleiding Diergezondheidskunde is in het hbo-curriculum een sterk verdiepte en brede kennisbasis en een uitgebreide vaardigheidsontwikkeling ingericht. In de eerste twee jaar van de studie verwerven daarmee alle voltijdstudenten in ruime mate de benodigde kennis en vaardigheden welke vereist zijn voor de paraveterinaire bevoegdheid.

³⁵ Toelichting: de interviewrapportages en enquêteresultaten zijn te vinden in de bijlagen 10 tot en met 15.

³⁶ Bron: Regeling diergeneeskundigen en link! <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035238/2025-07-03>

³⁷ Toelichting: LVVN heeft een project opgestart inzake het mogelijk aanpassen van bevoegdheden in de (para-)veterinaire sector en het onderzoeken of en hoe een hbo-professional daarop kan aansluiten.

Studenten werken in de voltijdvariant van de opleiding via beroepsproeven, kennistoetsen en praktijkopdrachten gericht toe naar de bekwaamheden voor de paraveterinaire bevoegdheid. De inhoudelijke aansluiting en doorlopende leerlijn is in nauwe samenwerking met Aeres mbo-Barneveld (opleiding Paraveterinair dierenartsassistent inclusief de certificering van de bevoegdheid) gerealiseerd. De deeltijdvariant van de opleiding Diergezondheidskunde is uitsluitend toegankelijk voor werkenden in de veterinaire sector met een registratie als paraveterinair in het register. Op deze wijze heeft elke afgestudeerde Diergezondheidskundige minimaal de bevoegdheid om paraveterinaire handelingen en taken uit te voeren. Aanvullend versterken zij de veterinaire praktijk vanuit hun brede hbo-expertise en -professionaliteit. Zo is voor dit moment en via deze route zorgvuldig ingespeeld op de huidige wettelijke kaders en de eisen vanuit het werkveld in combinatie met een nieuw beroep en beroepsprofiel.

Beroepsprofiel Diergezondheidskundige

De hbo-opgeleide Diergezondheidskundige kenmerkt zich door binnen de veterinaire sector autonoom te handelen binnen vastgesteld kaders, complexe handelingen uit te voeren en kritisch te reflecteren op de toegepaste methoden en ontwikkelingen binnen het veterinaire vakgebied. De Diergezondheidskundige heeft een hoog niveau van zelfstandigheid, analytisch vermogen en een brede blik op innovaties binnen de diergeneeskundige zorg. De Diergezondheidskundige beschikt over de paraveterinaire bevoegdheid tot handelen in deze sector. Naast de reguliere veterinaire zorg draagt de Diergezondheidskundige actief bij aan de optimalisatie en innovatie binnen de veterinaire zorg. Dit betekent het interpreteren van onderzoeksresultaten, het implementeren van nieuwe behandelmethoden en het signaleren van verbeterkansen in praktijkprocessen. Binnen de veterinaire sector vervult de hbo-opgeleide Diergezondheidskundige een unieke rol, die een brug slaat tussen de mbo-opgeleide paraveterinair en de wo-opgeleide dierenarts. Waar de paraveterinair zich richt op de praktische ondersteuning en verzorging van dieren, draagt de Diergezondheidskundige bij aan een efficiëntere en kwalitatief hoogwaardige diergeneeskundige zorg vanuit de vaardigheid om wetenschappelijke kennis te vertalen naar de praktijk gekoppeld aan communicatieve vaardigheden en een sterk reflectief vermogen.

3.3 De kwantitatieve waardering van het veterinaire veld voor profiel Diergezondheidskundige

Het profiel van de Diergezondheidskundige is aan relevante partijen en vertegenwoordigers uit het veterinaire werkveld voorgelegd aan de hand van interviews en enquêtes. Tevens is ten behoeve van de deeltijdvariant het profiel tevens voorgelegd aan werkende paraveterinair, zowel als regulier assistent als werkend in de rol van praktijkbegeleider van studenten in opleiding en aan deze mbo-studenten zelf.

De volgende uitkomsten zijn gericht op de waardering van het hbo-profiel van de veterinaire professional:

1. Stakeholder interviews (n=7)³⁸: alle geïnterviewden ondersteunen het initiatief van Aeres Hogeschool en het belang van een hbo-veterinair professional: **5 als zeer goed en 2 als genuanceerd positief**.
2. Practicussen interviews (n=15)³⁹: van de geïnterviewde practicussen/dierenartsen in de praktijk zijn **10 zeer positief; 4 geïnterviewden zijn kritisch positief** en een persoon is terughouden en ziet geen ruimte voor de nieuwe positie.
3. Enquête dierenartspraktijken/deel dierenartsen-praktijkhouders (n=39)⁴⁰: 82,1% denkt dat de veterinaire sector baat heeft bij de hbo-professional Diergezondheidskundige; 76,9% verwacht ook voordeel voor de eigen organisatie.
4. Enquête dierenartsenpraktijken/deel paraveterinair dierenartsassistent (n=37, doelgroep deeltijdvariant)⁴¹: op de vraag of de opleiding (met profiel Diergezondheidskundige) aanspreekt stelt 29% dat zij **helemaal eens** zijn met de stelling; 41,9% is het **eens** met de stelling (**totaal 70,9% positief op het profiel**). Van de respondenten geeft eveneens 41,9% aan dat zij zich voor de opleiding willen inschrijven, en 38,9% weet het (nog) niet. De verklaring is dat in de enquête geen inhoudelijke opleidingsinformatie is verschaft.

³⁸ Bijlage 9. Rapportage interviews stakeholders BDGK. Maart-Mei 2025. Betreft 7 interviews organisaties veterinaire sector.

³⁹ Bijlage 10. Rapportage interviews practicussen BDGK. Periode februari-maart 2025. Betreft 15 interviews met dierenartsen.

⁴⁰ Bijlage 11.a. Samenvatting enquête Diergezondheidskunde-Dierenarts. Profiel en vacatures BDGK.

⁴¹ Bijlage 12.a. Samenvatting enquête Diergezondheidskunde-Paravet-werkenden. Profiel en DT-belangstelling BDGK.

5. Enquête dierenartsenpraktijken/deel paraveterinair/praktijkbegeleider voor lerenden (n=15, doelgroep deeltijdvariant)⁴²: op de vraag of de opleiding (met profiel Diergezondheidskundige) aanspreekt stelt 35,7% dat zij *helemaal eens* zijn met de stelling; 42,9% is het *eens* met de stelling (**totaal 78,6% positief op het profiel**). Van de respondenten geeft eveneens 41,9% aan dat zij zich voor de opleiding willen inschrijven, en 38,9% weet het (nog) niet (in enquête geen inhoudelijke opleidingsinformatie).
6. Enquête onder studenten mbo 4 Paraveterinair Dierenartsassistent (n=100, doelgroep deeltijdvariant)⁴³: op de vraag of de opleiding (met profiel Diergezondheidskundige) aanspreekt stelt 35% dat zij *helemaal eens* zijn met de stelling; 50% is het *eens* met de stelling (**totaal 85% positief op het profiel**). Van de respondenten geeft eveneens 58% aan dat zij zich voor de opleiding willen inschrijven, en 33% weet het (nog) niet. De verklaring voor de onzekerheid is overwegend dat in deze enquête nog geen inhoudelijke opleidingsinformatie is verschaft.

Uit de interviews en de verschillende enquêtes komt de kwantitatieve indicatie in beeld dat -variërend van de benaderde doelgroep- **tussen de 70% tot 80% van alle respondenten het profiel van een hbo-bachelor opgeleide professional Diergezondheidskundige positief tot zeer positief waardeert.**

3.4 De kwalitatieve waardering van het veterinaire veld voor profiel Diergezondheidskundige

In de enquêtes is uitgevraagd wat de belangen en verwachtingen zijn voor het aanstellen van een Diergezondheidskundige in de eigen praktijken. Bij de analyse van de resultaten is gekeken naar wat de respondenten van belang vinden op de niveaus van items en de professionele kwaliteiten en vaardigheden. In de rapportages van de enquêtes zijn deze bevindingen opgenomen. Deze bevindingen zijn ingezet bij de specifieke invulling van het beroepsprofiel Diergezondheidskundige en het ontwerpen en inrichten van het curriculum van de nieuwe hbo-opleiding Diergezondheidskunde. De uitvragen aan dierenartsen, paraveterinair met een rol als praktijkbegeleider (opleider) en de werkende paraveterinair is in onderstaande tabellen weergegeven. Met de kleur donkerroze zijn de hoge(re) waardes (>30%) gemarkeerd.

Mate van belang relevante items profiel Diergezondheidskundige voor dierenartsen in percentages	Heel belangrijk	Belangrijk	Matig belangrijk	Niet belangrijk
Volledig dienstverleningspakket (preventie en nazorg)	59	33,3	7,7	0
Verlagen werkdruk richting eigenaar en dier	43,6	30,8	20,5	5,1
Extra tijd en deskundigheid voor dierenwelzijn/preventie	35,9	56,4	7,7	0
Meer tijd voor behandeling chronische aandoeningen	35,9	61,5	2,6	0
Meer contacttijd voor de eigenaar van een huisdier	33,3	61,5	5,1	0
Organiseren van taakdifferentiatie in de praktijk	33,3	51,3	12,8	2,6
Extra medewerkers voor certificering	20,5	30,8	38,5	10,3
Differentiatie in kosten door taakdifferentiatie	17,9	43,6	30,8	7,7

Tabel 4. Resultaten enquête Dierenartsen. Relevante items

Mate van belang voor dierenartsen in percentages van professionele kwaliteiten Diergezondheidskundige	Heel belangrijk	Belangrijk	Matig belangrijk	Niet belangrijk
Het zelfstandig voeren van consulten conform professionele standaarden	53,8	20,5	12,8	12,8
Binnen het deskundigheidsgebied zelfstandig uitvoeren van lichamelijk onderzoek	48,7	41,0	2,6	7,7
Ondersteuning in de operatiekamer	48,7	33,3	10,3	7,7
Nemen van regie en coördinatie bij behandelingen bij preventie en nazorg	41,0	38,5	15,4	5,1
Efficiëntie in de praktijkvoering	41,0	43,6	10,3	5,1
Kwaliteitsbewaking binnen de praktijkvoering	38,5	46,2	12,8	2,6
Preventieprogramma's opstellen en begeleiden	35,9	53,8	7,7	2,6
Bij spoedzorg en acute situaties klinisch redeneren en hiernaar handelen	35,9	41,0	12,8	10,3

Tabel 5. Resultaten enquête Dierenartsen. Professionele kwaliteiten

⁴² Bijlage 13.a. Samenvatting enquête Diergezondheidskunde Paravet-praktijkbegeleiders. Profiel en DT-belangstelling BDGK.

⁴³ Bijlage 14.a. Managementrapportage Aeres Hogeschool. Behoefteteonderzoek-Mbo. Mei 2025

Vervolg Mate van belang voor dierenartsen in percentages van professionele kwaliteiten Diergezondheidskundige	Heel belangrijk	Belangrijk	Matig belangrijk	Niet belangrijk
Verbeteren van processen in de praktijkvoering	35,9	46,2	12,8	5,1
Nazorg chirurgie op intensive care of verpleegafdeling	33,3	41,0	15,4	10,3
Innovaties voorbereiden	30,8	46,2	20,5	2,6
Vaardig in beeldvormende technieken, data-analyse, monitoring en AI	28,2	53,8	12,8	5,1
Zelfstandig uitvoeren van kleine chirurgische ingrepen	28,2	33,3	17,9	20,5
Voert na consultatie met de dierenarts zelfstandig extractie van tanden en kiezen	25,6	17,9	30,8	25,6
Aanvragen van beeldvormde techniek en stellen van een voorlopige diagnose	12,8	46,2	28,2	12,8
Voert 24-uurs zorg beschikbaarheidsdiensten uit	10,3	25,6	35,9	28,2

Vervolg tabel 5. Resultaten enquête Dierenartsen. Professionele kwaliteiten

Mate van belang voor dierenartsen in percentages van professionele vaardigheden Diergezondheidskundige	Heel belangrijk	Belangrijk	Matig belangrijk	Niet belangrijk
Grenzen kennen van eigen en professionele kennis	79,5	17,9	0,0	2,6
Zelfstandigheid	71,8	23,1	2,6	2,6
Tijdig en indien nodig hulp vragen	71,8	20,5	5,1	2,6
Goed kunnen communiceren	71,8	25,6	0,0	2,6
Doorzettingsvermogen	64,1	30,8	2,6	2,6
Stressbestendig	61,5	35,9	0,0	2,6
Reflectievermogen	59,0	33,3	5,1	2,6
Heeft mensenkennis	51,3	43,6	2,6	2,6
Omgaan met emoties van eigenaren	48,7	48,7	0,0	2,6
Gestructureerd en planmatig werken	46,2	41,0	10,3	2,6
Omgaan in en met het werkveld	41,0	43,6	12,8	2,6
Organisatiesensitief	35,9	41,0	20,5	2,6
Innovatie vaardigheden	28,2	38,5	28,2	5,1
24-7 mentaliteit	25,6	33,3	33,3	7,7
Ondernemerschap	17,9	33,3	41,0	7,7

Tabel 6. Resultaten enquête Dierenartsen. Professionele vaardigheden

Mate van belang items Diergezondheidskunde in percentages voor Paraveterinair/praktijkopleiders (werkveld/DT)	Veel	Enige	Neutraal	Weinig	Geen
Dier (ziek en gezond)	85,7	14,3	0	0	0
Mens (eigenaar)	42,9	28,6	28,6	0	0
Maatschappij (One Health, etc.)	28,6	50	21,4	0	0
Ondernemerschap (praktijkvoering)	7,1	64,3	7,1	21,4	0

Tabel 7. Resultaten enquête Paraveterinair/praktijkopleiders. Belang Diergezondheidskunde

Mate van belang items Diergezondheidskunde in percentages voor Paraveterinair (werkveld/DT)	Veel	Enige	Neutraal	Weinig	Geen
Dier (ziek en gezond)	80,6	16,1	3,2	0,0	0,0
Mens (eigenaar)	32,3	35,5	19,4	9,7	0,0
Maatschappij (One Health, etc.)	19,4	41,9	22,6	16,1	0,0
Ondernemerschap (praktijkvoering)	19,4	48,4	29,0	3,2	0,0

Tabel 8. Resultaten enquête Paraveterinair/praktijkopleiders. Belang Diergezondheidskunde

Mate van interesse voor onderwerpen in de opleiding Diergezondheidskunde in percentages voor Paraveterinair/praktijkopleiders	
Meest interessant	
Diagnostiek	57,1
Ziekteverspreiding	50
Samenwerken	50
Werk-privé balans	50
Preventie en advies	42,9
Personeel & roostering	42,9
Communicatie	42,9
Narcose	35,7
Mens – dierrelaties	35,7
Zoönose	35,7
Chirurgie	28,6
Innoveren	28,6
Kwaliteit zorg	28,6
Ziekteleer	21,4
Diervverzorging	21,4
Voeding	21,4
Diergeneeskunde	21,4
Tandheelkunde	21,4
Anatomie en fysiologie	14,3
EHBO en spoedzorg	14,3
Revalidatie en nazorg	14,3
Gedrag	14,3
Consumentengedrag	14,3
Ethiek	14,3
Financiën kliniek	14,3
Dierenwelzijn	7,1
PR- en Communicatie	7,1
Toekomstvisie	7,1
AI-technologie	7,1

Tabel 9. Resultaten enquête Paraveterinair/
Praktijkopleiders. Interesse items opleiding

Mate van interesse voor onderwerpen in de opleiding Diergezondheidskunde in percentages voor Paraveterinair	
Meest interessant	
Communicatie	58,1
Diagnostiek	54,8
Kwaliteit zorg/producten	51,6
Ziekteverspreiding	45,2
Samenwerken	45,2
Ziekteleer	41,9
Narcose	41,9
Preventie en advies	38,7
Persoonlijke ontwikkeling	38,7
Chirurgie	32,3
Mens – dierrelaties	29
Inzet personeel en roostering	29
Diergeneeskunde	25,8
Ethiek	25,8
Ontwikkelen	25,8
Zoönose	22,6
EHBO en spoedzorg	19,4
Consumentengedrag	19,4
Financiën kliniek	19,4
Gedrag	16,1
Medicijnleer	12,9
Tandheelkunde	12,9
PR- en Communicatie	12,9
Missie en visie	12,9
Toekomstvisie	12,9
Voeding	9,7
Revalidatie en nazorg	9,7
Dierenwelzijn	9,7
Anatomie en fysiologie	6,5
Duurzaamheid	6,5
AI en data	6,5
Diervverzorging	3,2

Tabel 10. Resultaten enquête Paraveterinair.
Interesse items opleiding

4. Afstemming

4.1 Overleggen en afstemming met opleidingsinstituten

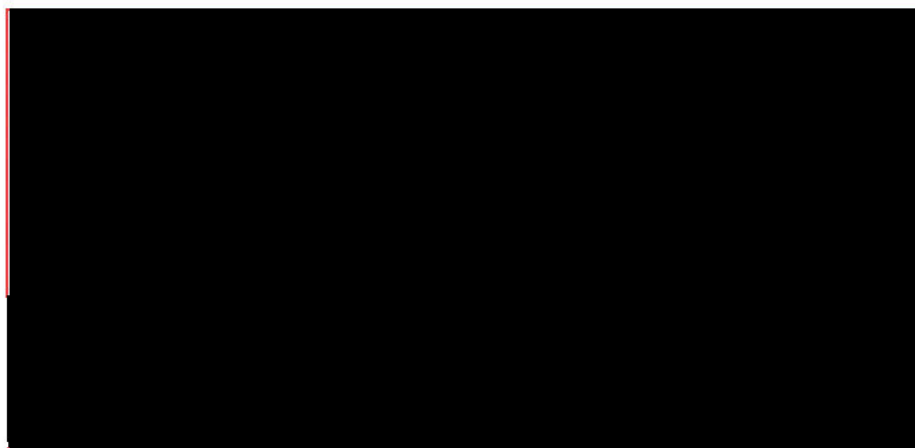
In de onderstaande paragrafen beschrijven we de weg van globaal idee tot voorgenomen en concrete samenwerkingen in de opleidingskolom mbo-hbo-wo (verticale afstemming). Aansluitend omschrijven we de afstemmingen in Nederland met collega-instellingen in het Hoger Agrarisch Onderwijs (horizontale afstemming). Het ontwikkelpad van verkenning tot het indienen van de aanvragen Toets Macrodoelmatigheid en de Toets Nieuwe Opleiding van de hbo-opleiding Diergezondheidskunde is onderstaand schematisch weergegeven.

Figuur 3. Tijdslijn ontwikkeling hbo-opleiding Diergezondheidskunde Aeres Hogeschool

De Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht

De enige praktiserende opleider in het hoger onderwijs in Nederland die inhoudelijk gericht is op diergeneeskunde en diergezondheidskunde is de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht (UU), hierna te noemen *de Faculteit*. Deze opleiding valt in de sector Gezondheid. Door de beoogd studieleider van de nieuwe hbo-opleiding van Aeres Hogeschool is met de faculteit Diergeneeskunde bij aanvang van het ontwerp van het onderwijsprogramma afgestemd en zijn de intenties tot samenwerken uitgesproken. Dit heeft geleid tot een concrete adhesiebetuiging vanuit de Faculteit voor een hbo-professional veterinaire sector.⁴⁴ In deze adhesiebetuiging onderschrijft [REDACTED], tevens het beroepsprofiel en het perspectief tot opscholen van werkende paraveterinaire (in de Deeltijdvariant van de opleiding).

Figuur 4. Knipsel uit adhesiebetuiging Faculteit Diergeneeskunde Universiteit

De samenwerking tussen de Faculteit en Aeres Hogeschool Dronten is concreet tot stand gekomen bij onder andere de studiedagen voor het curriculumontwerp van de opleiding Diergezondheidskunde. Tevens is vanuit het Ontwikkelteam intensief samengewerkt met de Onderwijsdirecteur Onderwijs voor Professionals⁴⁵ bij de vertaling van de gehanteerde EPA's voor dierenartsen naar het hbo-niveau voor de Diergezondheidskundige.

⁴⁴ Bijlage 15. Adhesiebetuiging Faculteit Diergeneeskunde Universiteit Utrecht. Ondersteuning ontwikkeling van een hbo Vet Technician. 19-12-2024

Samenwerking tussen medewerkers van de Faculteit van de UU is duurzaam ingericht met het Ontwikkelteam en toekomstig Onderwijsteam Diergezondheidskunde ten aanzien van verdere uitwerking EPA's, praktijk- en onderzoeksfaciliteiten, veterinaire onderzoeken en bij de onderwijsuitvoeringen. De eerder genoemde directeur neemt zitting als lid in de Werkveldcommissie Diergezondheidskunde van Aeres Hogeschool Dronten.

De mbo-opleiding Paraveterinair Dierenartsassistent

Het afstemmen over het initiële idee -in de verkenningsfase van het realiseren van een hbo-opleiding voor de veterinaire sector- is tussen de mbo-opleider in Barneveld en Aeres Hogeschool op collegiaal niveau in 2024 van start gegaan. In maart 2025 is op directieniveau besloten tot een sterke samenwerking tussen de mbo-opleider Paraveterinair van Aeres Barneveld en Aeres Hogeschool Dronten. Deze samenwerking komt concreet in werking bij de inbedding van het behalen en certificeren van de Toetsen en Proeve van Bekwaamheid Paraveterinair in het hbo-programma. Deze certificeringen zijn noodzakelijk om de paraveterinaire registratie te verwerven. Daarnaast lopen afspraken over de inzet van medewerkers en faciliteiten van het mbo-Barneveld in trajecten van de opleiding Diergezondheidskunde. Docent/dierenartsen van het mbo-Barneveld zijn betrokken bij de studiedagen voor het curriculumontwerp en worden nog steeds regelmatig geconsulteerd. Een van de docent/dierenartsen van deze opleider neemt zitting als lid in de Werkveldcommissie Diergezondheidskunde⁴⁶ van Aeres Hogeschool Dronten.

Afstemming met collega-instellingen hbo

Tijdens informele contacten met andere bestuurders in het Hoger Agrarisch Onderwijs is eind 2024 door het College van Bestuur van Aeres Hogeschool gesproken over het voornemen om een hbo-opleiding voor de diergeneeskundige sector. In de eerste twee maanden van 2025 zijn de resultaten van inventarisaties en verkenningen opgenomen in een Businesscase Toegepaste Diergeneeskunde⁴⁷. Op basis van de uitkomsten uit de Businesscase zijn begin maart 2025 de definitieve besluiten genomen tot het gaan realiseren van de nieuwe bacheloropleiding Diergezondheidskunde bij Aeres Hogeschool Dronten. Effectief door begin maart de vooraankondiging in te dienen bij de CDHO⁴⁸ en gelijktijdig (11 maart 2025) zijn allevier de besturen van de Groene Hogescholen via een schrijven per mail van het College van Bestuur van Aeres Hogeschool formeel geïnformeerd over het besluit tot de realisatie van de bacheloropleiding.⁴⁹

Op basis van het binnen Aeres intern genomen besluit is het initiatief tot realisatie van de hbo-opleiding Diergezondheidskunde vervolgens in de maanden daarna (o.a. overleg 23 mei 2025) besproken met de andere bestuurders in het Bestuurlijk Overleg Groene Hogescholen.⁵⁰ Enkele leden van het bestuurlijk overleg Groene Hogescholen hebben daar aangegeven verrast te zijn door de voortvarendheid van Aeres en zelf al enige tijd dezelfde ambitie te hebben. Met de HAS Green Academy was reeds besproken dat bij een voldoende instroom en start van deze opleiding bij Aeres het denkbaar zou zijn deze opleiding tevens door HAS Green Academy te laten verzorgen. Hogeschool Van Hall Larenstein gaf vooral aan een negatief effect te verwachten op hun eigen studenteninstroom bij lancering van deze bacheloropleiding Diergezondheidskunde. De bestuurders van de Groene Hogescholen hebben vervolgens aan het Sectoraal AdviesCollege hoger agrarisch onderwijs (SAC) de opdracht gegeven tot een onafhankelijk onderzoek naar de overeenkomsten tussen de voorgenomen opleiding Diergezondheidskunde van Aeres Hogeschool en enkele van de eigen hbo-opleidingen. Met als inzet om tot gezamenlijkheid, goede verstandhoudingen en onderlinge positieve afstemming te komen is met ieders medewerking het onafhankelijk onderzoek ingericht. De doelstelling was garanties te verwerven dat de beoogde opleiding Diergezondheidskunde voldoende afwijkt van de huidige opleidingen, met name de bachelor Diermanagement⁵¹. Het onderzoek is uitgevoerd

⁴⁶ Bijlage 16. Werkveldcommissie -in oprichting- hbo Diergezondheidskunde. Aeres Hogeschool

⁴⁷ Bijlage 17. Presentatie Businesscase Toegepaste Diergeneeskunde. Beslisdocument voor de Stuurgroep Vet-Tech.

⁴⁸ Bijlage 18. Vooraankondiging bacheloropleiding Toegepaste Diergeneeskunde

⁴⁹ Bijlage 19. Mail van CvB-lid Aeres Hogeschool aan bestuurders Groen Hogescholen. 11 maart 2025

⁵⁰ Bijlage 20. Mail en door partijen bewerkt verslag Bespreking Initiatief TDG en onderzoeksopdracht-SAC. Mei 2025

⁵¹ Link: Hbo-opleiding bij van Hall Larenstein: [hbo-bachelor Diermanagement](#)

op de opleidingsprofielen (inclusief de leerresultaten en leeruitkomsten) en de uitkomst daarvan is dat er geen overlap is tussen de bestaande hbo-opleidingen en het initiatief voor de hbo Diergezondheidskunde.⁵²

Daarnaast waren er onduidelijkheden over de bevoegdheid van de afgestudeerden. Naar aanleiding van overleg met de CDHO is verduidelijkt dat de afgestudeerden van de hbo-Diergezondheidskunde in ieder geval in de eerste twee jaar van de studie de paraveterinaire bevoegdheid verwerven op basis van het succesvol afleggen van de vereisten proeven van bekwaamheid en de kennistoets. Na de registratie van hun bevoegdheid in het Diergeneeskunderegister⁵³ kunnen de studenten Diergezondheidskunde tijdens de stages in het 3de en 4de studiejaar en vervolgens na diplomering bevoegd handelingen verrichten in het veterinaire veld conform het Besluit diergeneeskundigen⁵⁴.

Tot slot gaven de bestuurders aan behoefte te hebben de resultaten van de arbeidsmarktbehoefte in te zien. Aeres Hogeschool heeft aangegeven dat ten tijde van de vraagstelling deze resultaten nog in de fase van verwerking ten behoeve van deze aanvraag waren. De resultaten van de verschillende onderzoeken naar de arbeidsmarktbehoefte is voor eenieder in te zien na publicatie van deze aanvraag Toets Macrodoelmatigheid hbo-opleiding Diergezondheidskunde van Aeres Hogeschool op de site van de CDHO.

4.2 Overleggen met werkveldvertegenwoordigers

Al vanaf begin 2024 is in het warme netwerk van werkveldpartijen van Aeres Hogeschool Dronten gesproken met connecties bij diverse organisaties over het initiatief voor een hbo-opleiding, eerst onder de noemer Veterinary Technician en vervolgens als de HBO Diergeneeskunde. Mede vanuit deze gremia is de naam aangepast naar de hbo-bacheloropleiding Diergezondheidskunde. Er is overlap ontstaan tussen de geïnterviewde partijen⁵⁵ en deze afstemmingsoverleggen met representanten uit het veterinaire veld. De volgende partijen in het veterinaire werkveld, hier ook stakeholders genoemd, hebben zich positief uitgesproken over het initiatief van de opleiding Diergezondheidskunde en willen betrokken blijven bij de realisatie van de opleiding (met link naar website).

<u>Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde</u>	<u>Faculteit Diergeneeskunde Universiteit Utrecht</u>	<u>Dactari</u>	<u>Evidensia</u>
<u>Stichting Geborgde Dierenarts</u>	<u>Collectief Praktiserende Dierenartsen</u>	<u>Vedias</u>	<u>AniCura</u>

Tabel 11. Overzicht stakeholders initiatief Diergezondheidskunde, inclusief links naar websites

⁵² Toelichting: De nadere toelichtingen over het onderzoek en de mate van verwantschap is in deze aanvraag opgenomen in §5.1, pagina 22.

⁵³ Link: Diergeneeskunde register: <https://www.diergeneeskunderegister.nl/>

⁵⁴ Link: Besluit diergeneeskundigen: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035091/2022-03-11>

⁵⁵ Bijlage 9. Verslag en analyse interviews stakeholders BDGK. Maart-Mei 2025

5. Analyse verwant (toekomstig) aanbod

5.1 Inventarisatie mogelijke verwant hbo- en wo-aanbod bachelor Diergezondheidskunde

Bij de inventarisatie van mogelijk verwante opleidingen is gezocht naar opleidingen waar de thematieken gericht zijn op -het gebied van- het dier en diergeneeskunde. Uit onze verwantschapsanalyse blijkt dat uitsluitend de wo-opleiding Diergeneeskunde verwant is aan de hbo-opleiding Diergezondheidskunde. Volgens de eigen opleidingsanalyse zijn de bestaande (en bij de CDHO aangekondigde) bacheloropleidingen niet verwant. Op basis van reacties uit het Sectoraal Advies College (SAC) van de Groene Hogescholen -het Hoger Agrarisch Onderwijs- is vanuit de Vereniging Hogescholen nader onderzoek gedaan naar de mate van verwantschap van de hbo-opleidingen Dier en veehouderij (Aeres, HAS en VHL), de hbo-opleiding Diermanagement (VHL) en de hbo-opleiding Toegepaste Biologie (Aeres en HAS).⁵⁶ De rapportage van dat profiel-/verwantschapsonderzoek is opgenomen in het bijlagendossier.⁵⁷

Verwantschap met de wo-bachelor Diergeneeskunde

Inhoudelijk is de wo-bacheloropleiding Diergeneeskunde⁵⁸ verwant aan de hbo-bacheloropleiding Diergezondheidskunde omdat zij zich richten op dezelfde veterinaire sector en op het handelen en behandelen met als oogmerk herstel van zieke dieren. Beide bacheloropleidingen vallen in dezelfde sectorindeling Gezondheidszorg en beide opleidingen hanteren dezelfde selectie en inrichting van de leerresultaten. Beide veterinaire opleidingen hebben de leerresultaten gebaseerd op de Canadian Medical Education Directives for Specialists (CanMED's)⁵⁹. De beroepen van verpleegkundige en verzorgende zijn beschreven in zeven competentiegebieden met als kern de beroepsuitoefening als zorgverlener. Deze competentiegebieden zijn vervolgens ten behoeve van de veterinaire sector uitgewerkt in EPA's: 'entrustable professional activity's' oftewel 'toe te vertrouwen professionele activiteiten'. EPA's zijn kenmerkende professionele activiteiten die het dagelijks werk van de zorgprofessional vormen.

De universitaire bacheloropleiding Diergeneeskunde is tevens verwant omdat de inhoud van de opleiding overeenkomen met de professionele kerninhouden gericht op diergezondheid, preventie en welzijn ten behoeve van dezelfde veterinaire sector. Ten aanzien van de instroom zijn studenten bij Diergeneeskunde uitsluitend toelaatbaar met een vwo-vooropleiding. Bij Diergezondheidskunde zijn studenten met een mbo-, havo- of vwo-diploma toelaatbaar. De doelgroep is daarmee beperkt overeenkomstig.

Opleidingsnaam	Opleidings-vorm	Instroomeisen	Inhoud	Beroepsperspectief
B Diergeneeskunde	Alleen voltijd	Een vwo-diploma met een profiel+ profielkeuzevakken: Natuur & Gezondheid + natuurkunde/ Natuur & Techniek + biologie/Een ander profiel + deelcertificaten op vwo-niveau voor de vakken natuurkunde, scheikunde, biologie en wiskunde A of B	De bachelor Diergeneeskunde vormt de basisopleiding binnen de studie tot dierenarts en richt zich vooral op het begrijpen van het gezonde én zieke dier vanuit een biomedisch-wetenschappelijke invalshoek	Bachelor richt zich op toelating in de master diergeneeskunde
M Diergeneeskunde	Alleen voltijd	Bachelor Diergeneeskunde, Biomedische wetenschappen met de vereiste minor Basics in Veterinary Medicine ⁶⁰	Gezond houden, voorkomen van ziekten bij dieren, diagnosticeren, behandelen	Dierenarts met een verdieping/profilering in één of meerdere disciplines

Tabel 12. Verwante opleiding Diergeneeskunde niveaus bachelor en master

⁵⁶ Naamgevingen betrokken hogescholen SAC-Groene Hogescholen (HAO): Aeres Hogeschool (Aeres); HAS Hogeschool (HAS); Inholland Hogeschool en Van Hal Larenstein (VHL)

⁵⁷ Bijlage 21. SAC Groen Hogescholen. Onderzoek vragen BO_BSc Diergezondheidskunde_dd 160625

⁵⁸ Link [Diergeneeskunde - Universiteit Utrecht: https://www.uu.nl/bachelors/diergeneeskunde](https://www.uu.nl/bachelors/diergeneeskunde)

⁵⁹ Link naar CanMED's Kwaliteitsregister verpleegkundigen en verzorgenden: <https://www.venvn.nl/registers/kwaliteitsregister/leren-ontwikkelen/canmeds/>

⁶⁰ Link: [Basics in Veterinary Medicine.](#)

Met de afgeronde bacheloropleiding Diergezondheidskunde kan de hbo-professional Diergezondheidskundige direct het veterinaire veld betreden en vanwege de paraveterinaire registratie daarin ook handelingen uitvoeren. De wo-bacheloropleiding Diergeneeskunde bereidt studenten voornamelijk op voor een verdere studieloopbaan: de masteropleiding Diergeneeskunde of een biomedische masteropleiding. De opleiding tot dierenarts vergt een vervolgstudie met een driejarige masteropleiding Diergeneeskunde⁶¹. Pas na het afronding van de master Diergeneeskunde kan de afgestudeerde zich laten registreren als dierenarts.⁶² De totale studieduur van de medische wo-opgeleide dierenarts NLQF 7 is nominaal 6 jaar. De totale studieduur van de professionele hbo-opgeleide Diergezondheidskundige NLQF 6 is nominaal 4 jaar.

Verwantschap met andere hbo-bacheloropleidingen op basis van VH-onderzoek

Op basis van het genomen besluit in het Bestuurlijk Overleg Groene Hogescholen tot nader onderzoek door het SAC met aanbieders van mogelijke vergelijkbare bacheloropleidingen (Aeres, HAS, HVL, InHolland) is onafhankelijk onderzocht of de beoogde opleiding Diergezondheidskunde afwijkt van de huidige opleidingen, waaronder Diermanagement⁶³. Na overleg tussen deze hogescholen is, met gezamenlijke goedkeuring, besloten om een mixed-mode aanpak te kiezen waardoor methode-effecten minder een rol spelen bij de resultaten. Onderzoek is uitgevoerd op de opleidingsprofielen (inclusief de leerresultaten en leeruitkomsten) op basis van triangulatie (combinatie van methodes) op de volgende onderwerpen:

- Beroepspraktijk (waar worden de studenten voor opgeleid)
- Eindcompetenties (inhoud van de opleiding)
- Instroom (welke vooropleidingen bieden toegang tot de opleiding)
- Opleidingsvorm

Op basis van de resultaten van de analyse is niet eenduidig af te leiden dat er een hoge mate van overeenkomst is tussen de onderzochte teksten. De overeenkomst tussen de reeds bestaande drie opleidingsprofielen is zelfs hoger dan de overeenkomst tussen elk bestaande profiel en het opleidingsprofiel van Diergezondheidskunde. Dat wil zeggen dat de teksten dus eerder *onderling* overlappen, dan met de nieuwe opleiding Diergezondheidskunde. Bij het onderdeel 'Eindcompetenties' overlappen de teksten meer, dan bij het onderdeel 'Beroepspraktijk'. Dit is logisch aangezien de eindcompetenties meer generieke termen bevatten zoals 'eindkwalificaties', 'competenties', 'vaardigheden', 'onderzoek' die in alle teksten voorkomen. De conclusie uit het onderzoek naar de mate van verwantschap dan wel overlap is als volgt: *'Er is geen bewijs gevonden voor een hoge mate van overeenkomst tussen de profielteksten. Enkele zaken waarop de tekst van het opleidingsprofiel van BSc Diergezondheidskunde uniek is zijn dat de competenties afkomstig zijn uit het zorgdomein en de beroepspraktijk uitsluitend dierenartsen omvat.'*

Aeres Hogeschool beschouwt deze uitkomst van het onderzoek uitgevoerd in opdracht van het Bestuurlijk Overleg Groene Hogescholen als een bevestiging van de intern uitgevoerde verwantschapsanalyse waaruit dezelfde conclusie was getrokken. Daarmee zijn er in Nederland geen andere verwante hbo- en wo-opleidingen dan de bacheloropleiding Diergeneeskunde bij de Universiteit Utrecht. De Universiteit Utrecht steunt het initiatief van Aeres Hogeschool en heeft daar blijk van gegeven via de adhesiebetuiging⁶⁴ en door de inzet van de UU-collega's bij de verdere ontwikkeling van het programma en de toekomstige uitvoering ervan.

5.2 Verwantschappen onbekostigd aanbod

In de veterinaire sector zijn aanbieders van aanvullende, specialistische cursussen gericht op nascholing of bijscholing of alternatieve cursussen gericht op ziekte en gezondheid van dieren, bijvoorbeeld de opleiding in natuurgeneeskunde voor dieren. Dit laatste cursusaanbod betreft geen officiële dierenartsopleiding of vergelijkbare opleiding in het hoger onderwijs. Een deel van het onbekostigde cursusaanbod is online.

⁶¹ Link masteropleidingen Diergeneeskunde: [Diergeneeskunde - Universiteit Utrecht: https://www.uu.nl/masters/diergeneeskunde](https://www.uu.nl/masters/diergeneeskunde)

⁶² Link: [Home | Diergeneeskunderegister](#)

⁶³ Link: Hbo-opleiding bij van Hall Larenstein: [hbo-bachelor Diermanagement](#)

⁶⁴ Bijlage 15. Adhesiebetuiging Faculteit Diergeneeskunde Universiteit Utrecht. Ondersteuning ontwikkeling van een hbo Vet Technician. 19-12-2024

Link naar onbekostigd aanbod	Toelichting aanbieder onbekostigd
Veterinaire nascholing Vetagenda.nl voor dierenarts en paraveterinair - cursusaanbod	Vetagenda biedt het meest complete overzicht van veterinaire nascholingen voor dierenartsen en paraveterinair. Het betreft een totaalaanbod van ruim 30 aanbieders. (link naar overzicht Aanbieders).
IVC Evidensia Academy Nederland – IVC Evidensia Academy Nederland	De IVC Evidensia Academy biedt een breed scala aan cursussen en trainingen, speciaal ontwikkeld voor professionals binnen IVC Evidensia.
https://www.vetami.nl/nl/cursussen	Vetami, opgebouwd uit de woorden ‘Vet’ en ‘Ami’, staat voor vriend van de diergeneeskunde en is opgericht door dierenarts-specialisten. Vetami heeft als doel om de huidige kennis en kunde binnen de diergeneeskunde op toegankelijke wijze beschikbaar te maken voor alle zorgende professionals.
Winkel VetVisuals® Shop https://vetvisuals.com/shop/shop/	Cursusaanbod online voor dierenartsen en paraveterinair. Het lidmaatschap voor dierenartsen geeft toegang tot alle modules in de webshop. Het lidmaatschap voor paraveterinair geeft uitsluitend toegang tot enkele modules.

Tabel 13. Overzicht aanbieders onbekostigde cursusaanbod veterinaire sector.

Het assortiment aan onbekostigde cursussen betreft bijscholingsprogramma's met specialistische certificeringen op onderwerpen en handelingen. Dit aanbod is niet vergelijkbaar met een hoger onderwijsaanbod, dat staat in het teken van formele scholing (voltijd) en opscholing (deeltijd). Met betrekking tot aanmeldingen voor dit brede cursusaanbod zijn geen gegevens gepubliceerd, dus niet meegenomen in de vergelijkingen. Aanvullend heeft Aeres Hogeschool met de aanbieder Evidensia besproken of de nieuwe opleiding Diergezondheidskunde mogelijke instroom kan gaan verdringen. De aanbieder Evidensia verwacht dat in het geheel niet.⁶⁵ Het specialistisch cursusaanbod, dat tevens ook gericht is op dierenartsen, van de andere aanbieders is vergelijkbaar met dat van Evidensia. Op basis van het onderzoek naar het cursusaanbod en het gesprek met een van de partijen beschouwt Aeres Hogeschool haar nieuwe opleiding Diergezondheidskunde dan ook niet als -direct- concurrerend/mogelijk minimale impact.

5.3 Instroom- en uitstroomgegevens van de verwante bacheloropleiding Diergeneeskunde

Instroomcapaciteit en uitstroom wo-Diergeneeskunde

De instroom in het opleidingsaanbod van direct verwante opleiding, de wo-bacheloropleiding Diergeneeskunde, is over de afgelopen jaren redelijk stabiel, zie tabel onder. Echter de aantallen van de instroom zijn marginaal ten opzichte van het jaarlijkse aantal aanmeldingen, deze liggen een factor 5 hoger (> 1000 aspirant studenten).

Bacheloropleiding Diergeneeskunde	Studiejaar 2019	Studiejaar 2020	Studiejaar 2021	Studiejaar 2022	Studiejaar 2023	Studiejaar 2024
Instroom verwante wo-Bachelor Diergeneeskunde ⁶⁶	-	180	165	149	146	142
Gediplomeerden verwante wo-Bachelor Diergeneeskunde ⁶⁷	258	184	189	194	210	-
Gediplomeerden verwante wo-master Diergeneeskunde ⁶⁸	156	199	162	185	183	-

Tabel 14. Indicatief: totaal instroom verwante bacheloropleiding Diergeneeskunde in Nederland (DUO)

De afwijzing van potentiële studenten met een vwo-diploma die wel Diergeneeskunde willen studeren ligt jaarlijks op +/- 900 kandidaten. Het aantal studieposities voor studenten is **maximaal 225 studenten**. Studenten worden uitsluitend toegelaten na een selectieprocedure en toelatingsexamen. Conclusie is dat het merendeel van de aspirant-studenten Diergeneeskunde zich niet voor hun primaire studievoorkeur kan inschrijven.

⁶⁵ Bijlage 9. Verslaganalyse interviews stakeholders BDGK. Maart-Mei 2025. Pag. 4

⁶⁶ Bijlage 22. DUO. Instroom en verwantschap wo-DGK. Bewerkt-eerstejaars-ingeschrevenen-wo-2024-DGK

⁶⁷ Bijlage 23. DUO. Bewerkt-gediplomeerden-wo-2024-DGK.

⁶⁸ Bijlage 23. DUO. Bewerkt-gediplomeerden-wo-2024-DGK.

Het betreft een aanzienlijk aantal studenten dat primair kiest voor de wo-bacheloropleiding Diergeneeskunde en in Nederland niet terecht kunnen. Studenten wijken uit naar alternatieve studies voor bijvoorbeeld de humane sector. Of zij gaan Diergeneeskunde studeren in België aan de universiteiten van [Antwerpen](#) of [Gent](#).

Aantal aanmeldingen Universiteit Utrecht ⁶⁹	Geregistreerde aanmeldingen per studiejaar (peildatum jaarlijks per 16-01)				
Opleidingen gerelateerd aan Diergeneeskunde	Aantal plekken 2025	% Aan- meldingen 2025	2025	2024	2023
Diergeneeskunde	225	506%	1.138	1.088	1.051
Biomedische Wetenschappen	175	314%	550	557	586
Farmacie	300	216%	647	672	649
Geneeskunde	297	477%	1.416	1.372	1.523
Psychologie	600	365%	2.187	2.169	2.176

Tabel 15. Overzicht verschil aantal aanmeldingen en studieplaatsen per opleiding sector Gezondheidszorg UU

Behoeftepeiling studenten en potentiële instroom hbo-Diergezondheidskunde voltijd

In het kader van de peiling van de belangstelling voor de hbo-opleiding Diergezondheidskunde is in Nederland aan leerlingen op scholen van havo (4de en 5de leerjaar) en vwo (5de en 6de leerjaar) gevraagd of zij belangstelling hebben voor de opleiding Diergezondheidskunde.⁷⁰ Ten tijde van dit onderzoek was de naamgeving van de opleiding nog Veterinary Technician, echter het opleidings- en beroepsprofiel was gelijk. De selectie voor de deelnemers was gemaakt op de profielkeuzes Natuur en Gezondheid en Natuur en Techniek. Totaal hebben 358 leerlingen de enquête goed ingevuld.

Tabel 16. Enneüs-rapport Aeres Hogeschool. Behoefteonderzoek Scholieren, pagina 16.

Uit deze steekproef blijkt dat 14 leerlingen zich 'zeker' willen aanmelden voor de opleiding Diergezondheidskunde en 68 leerlingen noemen het als mogelijke tweede keus. Dat betekent dat er in deze steekproef belangstelling is van 23% voor de hbo-opleiding Diergezondheidskunde. In combinatie met de voorgaande gegevens van de ruimte in de opleiding Diergeneeskunde is het aannemelijk dat een aanzienlijk aantal potentiële studenten Diergeneeskunde moeten uitwijken naar hun tweede studiekeuze.

⁶⁹ Bron: Aanmeldingen Faculteiten Gezondheidszorg Universiteit Utrecht. Link: [Numerus fixus - Bachelors - Universiteit Utrecht](https://www.uu.nl/bachelors/algemene-informatie/hoe-werkt-inschrijven/wat-is-numerus-fixus) en <https://www.uu.nl/bachelors/algemene-informatie/hoe-werkt-inschrijven/wat-is-numerus-fixus>

⁷⁰ Bijlage 14.b. Managementrapportage Aeres Hogeschool. Behoefteonderzoek-Scholieren. Mei 2025

6. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding

6.1 Geschatte instroom Diergezondheidskunde Voltijdvariant op basis van onderzoeken

De te verwachten c.q. mogelijke instroom voor de voltijdopleiding Diergezondheidskunde is afkomstig van drie verschillende doelgroepen: de afgewezen kandidaten voor de wo-studie Diergeneeskunde; de reguliere instroom vanuit de havo en vwo (ongeveer 10% vwo-ers kiest voor en hbo-opleiding) en als derde de directe doorstroom vanuit een mbo-opleiding (zonder praktijkervaring).

Het potentieel vanuit afgewezen kandidaten voor de wo-studie Diergeneeskunde

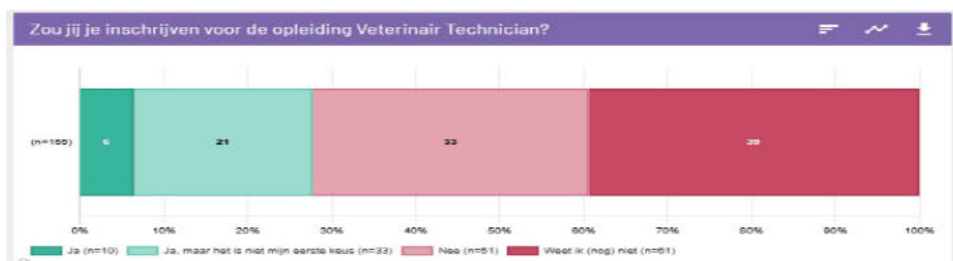
Zoals in paragraaf 5.3 is aangegeven worden jaarlijks ongeveer 900 kandidaten voor de universitaire bacheloropleiding Diergeneeskunde afgewezen dan wel niet toegelaten. Uit het behoefte-onderzoek van Enneüs bij potentiële studenten is gebleken dat van de 68 respondenten die hadden aangegeven dat zij de opleiding als tweede keus kiezen, er 14 respondenten in de toelichting aangaven dat zij als eerste keus de wo-bachelor Diergeneeskunde hebben. In de verhouding uit deze steekproef betreft dat ongeveer 1/5 van deze respondenten die de hbo Diergezondheidskunde wel als tweede keus willen stellen. Dit betreft een semi-geselecteerde groep aspirant-studenten op basis van voorkeur voor Diergeneeskunde. Van de jaarlijks ongeveer 900 afgewezen studenten voor de wo-studie Diergeneeskunde is hun voorkeur voor de veterinaire sector al expliciet gemaakt. Stel dat daar 1/5 van alsnog kiest voor de hbo-opleiding Diergezondheidskunde dan betreft dat jaarlijks een potentiële belangstelling van indicatief 180 vwo'ers. Indien we de algemene verdeelsleutel van 10%⁷¹ hanteren voor vwo'ers die direct doorstromen naar een opleiding in het hbo dan valt rekening te houden met een potentiële belangstelling van indicatief 90 vwo'ers. De trend is dat steeds meer vwo-gediplomeerden direct doorstromen naar een hbo-opleiding (groei = 7.9%).⁷²

De conclusie uit het bovenstaande is te trekken dat het aannemelijk is dat een aantal van de afgewezen kandidaten voor de wo-studie Diergeneeskunde kiest voor de hbo-opleiding Diergezondheidskunde.

Indicatief voor de doorstroom van gediplomeerde vwo'ers naar de hbo-opleiding Diergezondheidskunde is het potentieel tussen de 100 en 180 studenten. De opleiding wordt uitgevoerd op de locatie Aeres Hogeschool Dronten. Gezien de bereikbaarheid van de locatie Aeres Hogeschool Dronten, in de Flevopolder (Provincie Flevoland) zal slechts een deel van deze belangstellende studenten daadwerkelijk gaan studeren aan de hbo-opleiding Diergezondheidskunde.⁷³ Het is aannemelijk dat van deze groep zeer gemotiveerde vwo-instromers ongeveer 20% tot 25% daadwerkelijk voor de studie kiest. **De mogelijke instroom vanuit het vwo-gediplomeerden wordt hiermee geraamd op 20 tot 45 studenten.**

Het potentieel instromende havisten en reguliere vwo'ers

Uit de resultaten van het onderzoek van Enneüs -naar de behoeftepeiling onder leerlingen in het voortgezet onderwijs- is een selectie gemaakt de voorkeur van de havisten (gegenereerd uit de database Impulz). Van de respondenten (n=155) zijn er 10 (=6%) die zich zeker willen aanmelden en 33 (=21%) die het mogelijk gaan kiezen (2de keus)⁷⁴.

Tabel 17. Respons op vraag inschrijven voor Diergezondheidskunde havo. Export uit de database Impulz van Enneüs

⁷¹ Bron: Publicatie van de Vrije Universiteit Amsterdam: <https://advalvas.vu.nl/wetenschap-onderwijs/factcheck-gaan-er-inderdaad-minder-vwoers-naar-het-hbo/>. 6 juli 2025.

⁷² Factsheet VH 2023/2024: In de periode 2019 tot 2023 is sprake van een trend met een groei van 7.9% doorstroom van vwo'ers naar het hbo. Link: [20240206 Factsheet VH Studentenaantallen 2023.pdf](https://www.vh.nl/2024/06/20/factsheet-vh-studentenaantallen-2023.pdf)

⁷³ Noot: Aeres Hogeschool Dronten werkt samen met particuliere partijen aan studenthuisvesting voor haar studenten.

⁷⁴ Database van Enneüsonderzoek Impulz: <https://d.impulz-online.nl/portal/> (NB Het wachtwoord is bij de contactpersoon opvraagbaar).

Op basis van de gegevens van OCW over de kerngegevens van het vo⁷⁵ komen we tot het volgende indicatie van potentiële instroom. In de hele doelgroep havisten met het juiste profiel (NT, NG of combi NT-NG) zijn er over heel Nederland ongeveer 20.000 havisten die een eindexamen gaan doen.

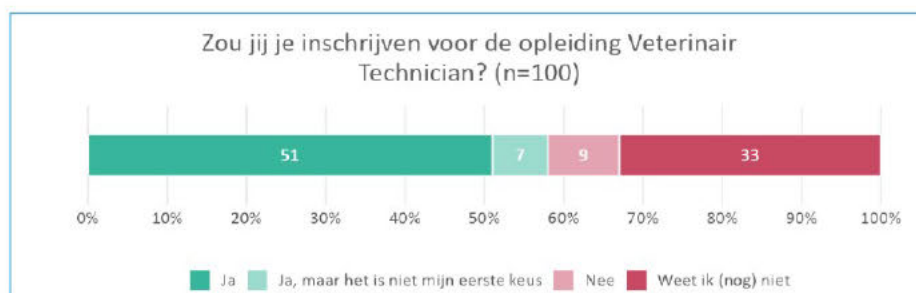
Profielkeuze havisten (totaal leerjaren 4 en 5) per studiejaar					
Profiel	2020	2021	2022	2023	2024
NT	9.815	8.981	8.926	8.658	8.609
NG	27.428	26.362	25.811	25.236	24.480
NT&NG	8.576	7.714	7.044	7.232	6.339
Totalen	45.819	43.057	41.781	41.126	39.428

Tabel 18. Profielkeuze per schooljaar in aantallen havisten en vwo-ers.

Uit de onderzoeksresultaten komt de factor van 6% van havisten die de hbo-opleiding Diergezondheidskunde zeker willen gaan doen. Bij het toepassen van deze factor op het totaal aan gediplomeerde havisten ontstaat een zeer groot potentieel aan aspirant studenten: **namelijk 1.200 belangstellende in heel Nederland**. Gezien de bereikbaarheid van de faculteit Aeres Hogeschool Dronten, redelijk afgelegen in de Flevopolder (Provincie Flevoland) zal slechts een deel van deze belangstellende studenten daadwerkelijk gaan studeren aan de hbo-opleiding Diergezondheidskunde. Uitgaande van een potentiële instroom van net gediplomeerde havisten en een bescheiden omvang van 2,5 tot 5 % is **indicatief voor de mogelijke studiekeizers een instroom van 30 tot 60 havisten in de hbo-opleiding Diergezondheidskunde**.

Het potentieel instromende mbo'ers in de voltijd

De voltijdvariant van de hbo-bachelor Diergezondheidskunde is tevens toegankelijk voor doorstromende mbo-studenten, zonder zelfstandige werkervaring in het werkveld. Van deze groep mbo-studenten aan de **Barneveldse opleiding Paraveterinair Dierenartsassistent willen 51 studenten (=51%) zich inschrijven** voor een vervolgstudie Diergezondheidskunde in de voltijdvariant. En aanvullend geven 7 studenten (=7%) aan dat ze het mogelijk willen doen (2de keus). In Barneveld wordt een kwart van de Nederlandse paraveterinair opgeleid.⁷⁶

Tabel 19. Enneüs-rapport Aeres Hogeschool. Behoeftesonderzoek Scholieren, pagina 15.

Bij het toepassen van deze factor 4 op het totaal aan afgestudeerde mbo-paraveterinair ontstaat het potentieel aan aspirant studenten: **namelijk in heel Nederland ongeveer 204 potentiële kandidaten met een grote belangstelling voor de opleiding**. Gezien de bereikbaarheid van de faculteit Aeres Hogeschool Dronten, redelijk afgelegen in de Flevopolder (Provincie Flevoland) zal slechts een deel van deze belangstellende studenten daadwerkelijk gaan studeren aan de hbo-opleiding Diergezondheidskunde. Uitgaande van een potentiële instroom van gediplomeerde mbo-paraveterinair vanuit de andere mbo-opleidingsinstituten (=153) gaan we uit van een redelijke omvang van 5 tot 10 %. **Indicatief voor de mogelijke mbo-doorstroom naar de voltijdvariant rekenen we met maximaal 50% van de Barneveldse mbo-opleiding: met als potentiële instroom +/- 25 kandidaten. Landelijk komen vanuit deze prognoses mogelijk nog 8 tot 16 doorstromende mbo-afgestudeerden instromen in de hbo-opleiding Diergezondheidskunde**. Dat geeft als indicatie voor de belangstelling vanuit mbo-veterinair doorstromend naar de hbo-opleiding Diergeneeskunde een instroom van 33 tot 41 studenten.

⁷⁵ Gegevens vo, link: [Profielen in het vo](#) | [Kerncijfers en indicatoren Voortgezet Onderwijs](#) | [OCW in cijfers](#)

⁷⁶ Bijlage 24. DUO. Gediplomeerden per instellingen mbo paraveterinair. 2019-2023

6.2 Geschatte instroom Diergezondheidskunde Deeltijdvariant op basis van onderzoeken

De faculteit Aeres Hogeschool Dronten heeft aan het werkveld uitgevraagd of zij behoefte hebben aan het opscholen richting een hbo-opleidingsniveau. De paraveterinaire brancheverenigingen en beroepsgroepen, eerder genoemd in paragraaf 4.2, hebben aangegeven dat de behoefte aan opscholen van paraveterinaire dierenartsassistenten van groot belang is voor de sector, voor de werkenden en voor het behoud van deze paraveterinaren voor de sector. Na ongeveer 5 jaar werken treedt 1 op de 5 van de paraveterinaren uit het beroep en zelfs de sector omdat zij zich onvoldoende uitgedaagd voelen.⁷⁷

De behoefte aan opscholing is uitgevraagd aan paraveterinaire dierenartsassistenten, zowel uitsluitend werkend als dierenartsassistent als aan de dierenartsassistenten die tevens praktijkbegeleider zijn. De deeltijdvariant van de hbo-opleiding Diergezondheidskunde is toegankelijk voor paraveterinaren met een mbo-diploma aangevuld met een paraveterinaire registratie in het Diergeneeskunderegister⁷⁸ en aantoonbaar werkzaam zijn in de veterinaire sector voor tenminste 4 jaar⁷⁹.

Paraveterinaren met belangstelling voor de deeltijdopleiding Diergezondheidskunde in procenten	Ja	Nee	Weet ik (nog) niet ⁸⁰
Paraveterinaren werkzaam in de praktijk (n=37)	41,9% = 18	19,4% = 7	38,7 % = 12
Paraveterinaren en praktijkbegeleider in de praktijk (n=15)	50% = 8	28,6% = 4	21,4% = 3
Totale in aantallen belangstellende voor de opleiding DT	26	11	15

Tabel 20. Uitkomsten uitvraag belangstelling opscholing deeltijdopleiding bewerkt naar aantallen potentiële instroom

De gehele paraveterinaire sector heeft 14.000 in het register geregistreerde paraveterinaren. Of het aantal genoemd in het register daadwerkelijk ook werkend is in de sector is niet geheel betrouwbaar. Wel kan gesteld worden dat het een groot potentieel is voor de deeltijdvariant. Ook bij de deeltijdvariant is van toepassing dat de opleiding gegeven wordt in het midden van het land aan de faculteit Aeres Hogeschool te Dronten. Dat betekent dat alleen voor werkende paraveterinaren met een realistische reisafstand naar de faculteit de mogelijkheid tot het volgen van een vierjarige deeltijdstudie haalbaar is. Op basis van de doorwerking van het aantal positieve respondenten kan dat zomaar de helft van alle werkende paraveterinaren zijn. Het is niet realistisch hier een calculatie op te maken welke indicatief is voor de instroom in de deeltijd. Dat er jaarlijks een klas in de deeltijdvariant van start gaat is wel aannemelijk op basis van de uitkomst van alleen al de enquêteresultaten.

6.3 Geschatte instroom Diergezondheidskunde

De faculteit Aeres Hogeschool Dronten gaat uit van een te verwachten start van de nieuwe opleiding met een klas voltijdstudenten en een kleinere groep deeltijd. De bezetting van de groepen is afhankelijk van de mate van promotie en werving van studenten voor de opleiding. De verwachting is dat na twee opstartjaren jaarlijks een volle groep⁸¹ start in de deeltijdvariant en drie volle groepen in de voltijdvariant.

Instroomprognose hbo-bachelor Diergezondheidskunde in studiejaar	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
Voltijdvariant (doorstroom vwo, havo, mbo)	32 - 40	64 - 70	96	96
Deeltijdvariant (instroom werkende geregistreerde paraveterinaren)	15 - 20	20 - 30	32	32

Tabel 21. Indicatief instroomprognose hbo-opleiding Diergezondheidskunde over 4 jaar

Alle voorgaande calculaties in ogenschouw nemende en uitgaande van de weerbarstigheden in de uiteindelijke praktijk lijkt bovenstaande prognose realistisch en tevens behoudend.

⁷⁷ Bijlage 25. Tevredenheid en Rol van de paraveterinair. 2022

⁷⁸ Link naar het Diergeneeskunderegister: [Home | Diergeneeskunderegister](#)

⁷⁹ Bewijslast voor het werkzaam zijn in de veterinaire praktijk is een CV en een werkgeversverklaring.

⁸⁰ Opmerking: respondenten geven aan dat zij tijdens de vraagbeantwoording onvoldoende informatie hebben over de opleiding om de vraag te kunnen beantwoorden.

⁸¹ Opmerking: Bij Aeres Hogeschool wordt gerekend met een volle groep bij 32 studenten.

7. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte

7.1 De kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte voor de Diergezondheidskundige in de sector

Arbeidsmarktbehoefte in de veterinaire sector

De veterinaire sector bestaat op dit moment nog uit de wo-opgeleide dierenartsen en de mbo-opgeleide dierenartsassistenten. In de eerste hoofdstukken is het actueel en toekomstig groeiend tekort aan dierenartsen al op verschillende wijzen onderbouwd. In het onderzoeksrapport *De arbeidsmarkt voor dierenartsen*⁸² wordt gesteld dat bij afwezigheid van nieuw beleid en aanpassingen in de beloning van dierenartsen er vrijwel zeker een tekort aan dierenartsen gaat ontstaan in de periode 2020 tot 2030. Dit **tekort bedraagt rond de tweeduizend fte (30 à 50 procent = +/- 200 fte per jaar)** en is het **sterkst voor gezelschapsdierenartsen**. Er zijn meerdere toekomstscenario's te schetsen zodat niet op voorhand te zeggen welke omvang de tekorten gaan krijgen. Ook over de uitstroom uit de arbeidsmarkt voor dierenartsen zijn geen precieze cijfers bekend. De jaarlijkse vroegtijdige **uitstroom uit de praktijk is ongeveer gelijk aan 120 personen**. Een groot deel van deze personen stroomt echter door naar een andere veterinaire functie. Het aantal praktijkdierenartsen dat met pensioen gaat is in de laatste jaren ongeveer gelijk aan **100 personen per jaar**.⁸³ Tevens is er sprake van een sterke groei van de vraag aan veterinaire zorg met een omvang van 2% per jaar. Ten behoeve van de Business Case Veterinary Technician is eind november 2024 een vacaturescan uitgevoerd in de veterinaire sector met de online arbeidsmarktool 'JobFeed'. Het resultaat is dat er gemiddeld 1350 vacatures voor dierenartsen zijn. Een groot deel van de vacatures wordt vervuld met bestaande en nieuwe afgestudeerde dierenartsen. De niet vervulde vacatures/**het arbeidsmarkttekort komt bij de dierenartsen op ca. 75 vacatures per jaar**.⁸⁴ Een groot deel van die openstaande vacatures kan door de hbo-diergezondheidskundige vervuld worden als de strategie van taakdifferentiatie genormaliseerd en ingevoerd is. Deze arbeidsmarktbehoefte is in lijn met de bevindingen van het SEO-onderzoeksrapport (2022). Daarnaast laat de analyse van de arbeidsmarkt van paraveterinair zien dat daar ook een arbeidstekort gaat ontstaan. De hbo-diergezondheidskundige kan deels dit tekort opvullen zonder de paraveterinair te verdringen.⁸⁵ Evidensia en AniCura hebben gemeld dat zij -gezamenlijk- ruim 100 vacatures hebben.⁸⁶

Arbeidsmarktbehoefte volgens de ROA-Statistics

Voor de formele arbeidsmarktbehoefte via de ROA-Statistics is het opleidingstype uit de ROA-data⁸⁷ geselecteerd om een beeld te geven van de landelijke arbeidsmarktbehoefte aan vergelijkbare afgestudeerden. Het aan de bachelor Diergezondheidskunde (NLQF 6) verwante opleidingsaanbod is uitsluitend te vinden in de onderwijsonderdeel Opleidingstype Master (dier)geneeskunde en tandheelkunde. Dit opleidingstype op masterniveau is voor de analyse het meest relevant omdat deze masteropleiding (NLQF7) de enige opleiding is in het hoger onderwijs dat opleidt voor een beroep in de veterinaire sector. De bacheloropleiding Diergeneeskunde (NLQF 6) leidt immers niet op voor een beroep, maar uitsluitend voor de toelating tot het masterprogramma. Uit de kwantitatieve analyse van de ROA-Statistics van dierenartsen (groep dierenartsen en tandartsen) blijkt dat de knelpunten in de **personeelsvoorziening in 2028 groot** zijn en dat de **arbeidsmarkt goed is**. Om te beoordelen of de indicatoren binnen de groep dierenarts en tandartsen ook gelden voor dierenartsen is naar de samenstelling van deze groep gekeken. Het aantal dierenartsen in Nederland was begin oktober 2024 totaal 10.384 dierenartsen.⁸⁸ Het aantal tandartsen is volgens inschrijving in het BIG-register inclusief specialisaties 12.250.⁸⁹ Bij tandartsen is een gelijksoortig tekort⁹⁰.

⁸² Bijlage 1. Rapport De arbeidsmarkt voor dierenartsen. Knelpunten-en-perspectieven. SEO. 2022. Pag. I

⁸³ Bijlage 1. Rapport De arbeidsmarkt voor dierenartsen. Knelpunten-en-perspectieven. SEO. 2022. Pag. II

⁸⁴ Bijlage 26. JobFeed Vacaturescan Dierenartsen_ 2020-2024. Nov. 2024

⁸⁵ Bijlage 27. JobFeed Vacaturescan Paravet-2020-2024. Nov. 2024

⁸⁶ Bijlage 9. Verslag en analyse interviews stakeholders BDGK. Maart-Mei 2025

⁸⁷ Bijlage 28. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatieversie Opl-type Diergeneeskunde. Geraadpleegd in mei 2025.

⁸⁸ Bijlage 29. Mail aantal dierenartsen en aantallen Paravet. Diergeneeskunderegister. maart 2025

⁸⁹ Link: [Basisberoep en specialisme | Over het BIG- register | BIG-register](#)

⁹⁰ Link: [Komende jaren tekort aan tandartsen verwacht: 'Best een groot probleem' | BNR Nieuwsradio](#)

We mogen met dit vergelijk er dus van uitgaan dat de knelpunten in de personeelsvoorziening in 2028 *groot* zijn en dat de arbeidsmarkt *goed* is. Het beeld van de arbeidsmarktbehoefte geldt ook de dierenarts.

Opleidingstype Master - (dier)geneeskunde en tandheelkunde					
Onderwerp	aantal	totaal 6 jr. %	gem. jaarlijks %	indicator	typering
werkenden		125100			
werkenden in arbeidsvolume		121200			
verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	-2700	-2	-0,4		erg laag
verwachte vervangingsvraag tot 2028	19300	16	2,4		gemiddeld
verwachte baanopeningen tot 2028	19300	16	2,4		laag
verwachte instroom van schoolverlaters tot 2028	16700	13	2,1		laag
ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2028				1	groot
ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2028				0,99	goed

Tabel 22. ROA-data Opleidingstype Master - (dier)geneeskunde en tandheelkunde

Arbeidsmarktbehoefte bij de paraveterinair

Omdat de hbo-bacheloropleiding Diergezondheidskundige gepositioneerd is tussen de mbo-paraveterinaire medewerker en de wo-veterinair/dierenarts is het goed naar de hele opleidingskolom te kijken. In de praktijk delegeren de dierenartsen taken naar de paraveterinair. Deze mbo-er ontlast daarmee gedeeltelijk het takenpakket van de dierenarts. Met de komst van de hbo-professional Diergezondheidskundige is het de bedoeling dat door de dierenarts meer taken en verantwoordelijkheden met de hbo-professional worden verdeeld en naar de Diergezondheidskundige worden gedelegeerd. Om een beeld van de knelpunten in het veterinaire veld te krijgen zijn in dit kader ook de knelpunten bij de mbo-paraveterinair bepaald. Er is gekeken naar het mbo-4 opleidingstype, de opleiding voor de paraveterinair valt onder het opleidingstype Landbouw en diervverzorging. De ROA-data tonen aan dat ook in de mbo4-sector sprake is van **toekomstige grote knelpunten in 2028**⁹¹.

Opleidingstype Mbo4 - landbouw en diervverzorging						
Thema	onderwerp	aantal	tot 6 jr. in %	gem. jaarlijks %	indicator	typering
Risicoindicatoren en arbeidsmarktprognoses tot 2028	verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	900	2	0,3		gemiddeld
Risicoindicatoren en arbeidsmarktprognoses tot 2028	verwachte vervangingsvraag tot 2028	11200	26	3,9		hoog
Risicoindicatoren en arbeidsmarktprognoses tot 2028	verwachte baanopeningen tot 2028	12100	28	4,1		hoog
Risicoindicatoren en arbeidsmarktprognoses tot 2028	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2028				0,93	groot

Tabel 23. ROA-data Opleidingstype Mbo4 - landbouw en diervverzorging

Als beroepsgroep vallen de paraveterinair in de ROA-indeling in de beroepsgroep Zorg en welzijn en valt onder Medisch praktijkassistenten.⁹² Ook in deze beroepsgroep is het knelpunt in de arbeidsmarkt groot.

Beroep Medisch praktijkassistenten					
Onderwerp	aantal	totaal 6 jr. in %	gem. jaarlijks %	indicator	typering
werkenden	80200				
verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	13300	17	2,7		erg hoog
verwachte vervangingsvraag tot 2028	8400	11	1,8		laag
verwachte baanopeningen tot 2028	21800	28	4,2		gemiddeld
ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2028				0,855	groot

Tabel 24. ROA-data Beroep Medisch praktijkassistenten

⁹¹ Bijlage 30. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatie Beroep MBO-Landbouw en diervverzorging

⁹² Bijlage 31. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatieversie Beroep med assistent

De conclusie op basis van de geanalyseerde ROA-data voor deze veterinaire sector is dat in alle beroepsgroepen de knelpunten van de arbeidsmarkt tot 2028 groot zijn. Er is dringend behoefte aan een extra en aanvullende instroom in deze arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt voor de Toegepaste Diergeneeskunde bestaat uit de arbeidsmarkt van dierenartsen en paraveterinair. Uit de kwantitatieve analyse van de ROA-Statistics *van dierenartsen (groep dierenartsen en tandartsen)* blijkt dat de **knelpunten in de personeelsvoorziening in 2028 groot zijn en dat de arbeidsmarkt goed is**. De verwachte **instroom van dierenartsen is tot 2028 laag**, er gaan te weinig studenten afstuderen om aan de arbeidsmarkt vraag te kunnen voldoen. Uit de kwantitatieve analyse van de ROA-Statistics paraveterinair (onderdeel groep medisch praktijkassistenten) blijkt dat de knelpunten in de personeelsvoorziening in 2028 groot zijn. De paraveterinair zijn echter een kleine groep binnen de groep medische praktijkassistenten. **De hbo-opleiding Diergezondheidskunde is qua focus en invulling van de professionele praktijk te associëren met de beroepsgroep dierenarts. Zij gaan de dierenartsen ondersteunen bij hun werkzaamheden. Op basis van de ROA-data-analyse ligt daar een grote behoefte en is er ruimte voor deze nieuwe professional.**

7.2 De kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte voor de Diergezondheidskundige in de praktijken

In de periode medio juni 2025 is een enquête bij 300 dierenklinieken uitgezet naar de behoefte voor een hbo-Diergezondheidskundige. In de enquête is de vraag opgenomen of men verantwoordelijk is voor het aannemebeleid en voor het scholingsbeleid. Van deze uitvraag hebben 39 dierenartsen de enquête ingevuld. Het aantal respondenten uit een eerstelijnskliniek (dierenartspraktijk) in de enquête is 89%. Van deze respondenten zijn 25 personen verantwoordelijk voor het aannemebeleid. Alleen deze antwoorden en gegevens zijn in de verwerking meegenomen.

Vacatureruimte in de organisatie (aantal passende respondenten= 25)	
Kan u een inschatting maken van de actuele vacatureruimte aan Diergezondheidskundigen in uw organisatie?	58
Kan u een inschatting maken van de vacatureruimte over 3 jaar aan Diergezondheidskundigen in uw organisatie?	28
Kan u een inschatting maken van de vacatureruimte over 5 jaar aan Diergezondheidskundigen in uw organisatie?	34

Tabel 25. Resultaat enquêtes vacatureruimte Diergezondheidskundige in eigen organisatie

Op de uitvraag naar de behoefte aan opscholing van mbo-opgeleide medewerkers hebben 39 dierenartsen deze vraag in de enquête ingevuld. Van deze respondenten zijn 31 personen verantwoordelijk voor het scholingsbeleid. Alleen deze antwoorden en gegevens zijn in de verwerking meegenomen.

Opscholingsbehoefte in de organisatie (aantal passende respondenten= 31)	
Kan u een inschatting maken van de ruimte voor scholing van uw personeel in een hbo-deeltijdvariant van de opleiding Diergezondheidskunde op dit moment?	14
Kan u een inschatting maken van de ruimte voor scholing van uw personeel in een hbo-deeltijdvariant van de opleiding Diergezondheidskunde over 3 jaar?	28
Kan u een inschatting maken van de ruimte voor scholing van uw personeel in een hbo-deeltijdvariant van de opleiding Diergezondheidskunde over 5 jaar?	30

Tabel 26. Resultaat enquêtes opscholingsbehoefte tot hbo Diergezondheidskundige in eigen organisatie

Om deze uitkomsten van de enquêtes onder dierenartsen/praktijkhouders te vertalen naar het veterinair werkveld in heel Nederland zijn er totaal ca. 2400 veterinaire dierenartsklinieken⁹³. Als indicatie van een brede landelijke behoefte geldt dan een factor 8 voor de eerder geënuquêteerde klinieken (n=300).⁹⁴

⁹³ Link <https://www.nlwerktaanwerk.nl/routes/dierenartsen>

⁹⁴ Opmerking: Uit de vacaturescan blijkt een aangetoonde jaarlijkse behoefte aan 75 dierenartsen.

Landelijke behoefte aan Diergezondheidskundigen in de dierenartspraktijken/klinieken	Indicatie vacatureruimte	Indicatie opscholingsbehoefte
Behoefte aan de Diergezondheidskunde op dit moment	464	112
Behoefte aan de Diergezondheidskunde over 3 jaar	224	224
Behoefte aan de Diergezondheidskunde over 5 jaar	272	240

Tabel 27. Kwantitatief resultaat enquêtes landelijke behoefte aan Diergezondheidskundigen

7.3 De kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte voor de Diergezondheidskundige

In de interviews en enquêtes gericht aan relevante partijen, beroepsverenigingen, zelfstandige dierenartsen/praktijkhouders en paraveterinair in het werkveld is uitgevraagd of zij het profiel van de hbo-Diergezondheidskunde positief waarderen. De uitkomsten daarvan staan in paragraaf 3.4 pagina 15 van deze aanvraag. In de enquêtes is tevens uitgevraagd over welke kwalificaties deze veterinaire professional op hbo-niveau dient te beschikken. De totaaloverzichten van de uitkomsten zijn opgenomen in paragraaf 3.5, pagina 16 tot en met 18. Voor de kwalitatieve onderbouwing van de arbeidsmarkt behoefte hebben we deze uitkomsten waarin de mate van belangrijkheid tot zeer belangrijkheid is verwerkt (>50%). Met de uitkomsten op het onderdeel (heel) belangrijke thema's geven de dierenartsen aan dat zij belang hechten aan het verdelen van hun taken en het delegeren naar een veterinaire professional.

Overzicht (heel) belangrijke thema's voor de inzet van de Diergezondheidskundige in %	
Meer tijd voor behandeling chronische aandoeningen	97,4
Meer contacttijd voor de eigenaar van een huisdier	94,8
Extra tijd en deskundigheid voor dierenwelzijn/preventie	92,3
Volledig dienstverleningspakket (preventie en nazorg)	92,3
Organiseren van taakdifferentiatie in de praktijk	84,6
Verlagen werkdruk richting eigenaar en dier	74,4
Differentiatie in kosten door taakdifferentiatie	61,5
Extra medewerkers voor certificering	51,3

Tabel 28. Resultaat enquêtes mate van belang inzet Diergezondheidskundigen

De dierenartsen geven aan dat zij met name behoefte hebben aan *professionele kwaliteiten* die bijdragen aan de overkoepelende verbetertrajecten, zowel richting diereigenaren als in de praktijk zelf. Aanvullend het, naast de dierenarts, regie nemen en het inzetten van het professioneel repertoire en de handelingsbevoegdheden van de Diergezondheidskundige bij zelfstandig uit te voeren veterinaire handelingen.

Overzicht (heel) belangrijke professionele kwaliteiten van de Diergezondheidskundige in %	
Preventieprogramma's opstellen en begeleiden	89,7
Binnen het deskundigheidsgebied zelfstandig uitvoeren van lichamelijk onderzoek	89,7
Kwaliteitsbewaking binnen de praktijkvoering	84,7
Efficiëntie in de praktijkvoering	84,6
Verbeteren van processen in de praktijkvoering	82,1
Ondersteuning in de operatiekamer	82,0
Vaardig in beeldvormende technieken, data-analyse, monitoring en AI	82,0
Nemen van regie en coördinatie bij behandelingen bij preventie en nazorg	79,5
Innovaties voorbereiden	77,0
Bij spoedzorg en acute situaties klinisch redeneren en hiernaar handelen	76,9
Het zelfstandig voeren van consulten conform professionele standaarden	74,3
Nazorg chirurgie op intensive care of verpleegafdeling	74,3
Zelfstandig uitvoeren van kleine chirurgische ingrepen	61,5
Aanvragen van beeldvormde techniek en stellen van een voorlopige diagnose	59,0

Tabel 29. Resultaat enquêtes mate van belang professionele kwaliteiten Diergezondheidskundigen

De dierenartsen geven aan dat zij om optimaal te profiteren van de bovenstaande optimale inzet een stevige en responsieve professional naast zich willen hebben met een reflectief en empathisch vermogen en het vermogen om adequaat en goed te communiceren. En de professionele vaardigheid van het kennen van de eigen grenzen van kennis en kunde.

Overzicht (heel) belangrijke vaardigheden van de Diergezondheidskundige in %	
Grenzen kennen van eigen en professionele kennis	97,4
Goed kunnen communiceren	97,4
Stressbestendig	97,4
Omgaan met emoties van eigenaren	97,4
Zelfstandigheid	94,9
Heeft mensenkennis	94,9
Doorzettingsvermogen	94,9
Reflectievermogen	92,3
Tijdig en indien nodig hulp vragen	92,3
Gestructureerd en planmatig werken	87,2
Omgaan in en met het werkveld	84,6
Organisatiesensitief	76,9
Innovatie vaardigheden	66,7
24-7 mentaliteit	58,9

Tabel 30. Resultaat enquêtes mate van belang (hbo-)vaardigheden Diergezondheidskundigen

8. Noodzaak tot start nieuwe opleiding

8.1 Belang van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde voor de veterinaire sector

In de voorgaande hoofdstukken is zowel kwantitatief als kwalitatief aangegeven dat er een sterke en uitgesproken behoefte is aan hbo-professionals met het niveau, de expertise en de vaardigheden gericht op de diergeneeskundige praktijken en de veterinaire sector. Het sectorplan Agro en Food 2024-2028, van de Groene Hogescholen waartoe onder andere ook Aeres Hogeschool behoort, heeft haar focus gelegd op het welzijn van mens en dier.⁹⁵ De maatschappelijke opdracht die daarin verweven is betreft de gezonde leefomgeving voor mens en dier. Het sectorplan omschrijft deze koers vanuit reflectie, doelstellingen onderwijs en onderzoek. De focus op gezondheid en leefomgeving ten aanzien van het dier vormt voor de aanvraag Diergezondheidskunde tevens de kern van de zaak. De toekomstige hbo-professional diergeneeskundige draagt samen met de diergeneeskundige bij aan herstel van ziekten, preventie van ziekten, advies en begeleiding bij chronische ziekten en het optimaliseren van zorg voor dieren en behandelwijzen.

De maatschappelijke noodzaak is in deze aanvraag beschreven in de Aanleiding (paragraaf 1.1 pag. 4); in het onderdeel 3. Beroeps-arbeidsmarktprofiel (pag. 12 tm 17) met verwijzingen naar rapporten⁹⁶ gericht op de knelpunten in de veterinaire sector. Deze knelpunten zijn opgepakt door de politiek en aan de orde gesteld in de Tweede Kamer. Ook daar zijn de argumentaties in de voorgaande onderdelen van de aanvraag over aan de orde gekomen.⁹⁷ De oproep vertaalt door de leden van de Tweede Kamer vanuit geconstateerde knelpunten in de sector met toekomstige impact voor het veterinaire veld en voor de samenleving op termijn is duidelijk. De dringende oproep aan hoger onderwijs is: 'realiseer een hbo-opleiding om daarmee een professionele brug te slaan tussen de dierenartsen en hun inzetbaarheid en de mogelijkheid om noodzakelijke zorg voor dieren naar dit niveau professional te delegeren en met hen samen te werken. Ter bevestiging van het initiatief van Aeres Hogeschool, dat via deze aanvraag wordt ingediend, is de brief van Jean Rummenie, Staatssecretaris van LNV dit jaar.⁹⁸

Daarin worden de volgende centrale doelen gesteld:

1. Een goed functionerende markt voor diergeneeskundige zorg, met voldoende effectieve concurrentie op dienstverlening, zorgaanbod en prijs.
2. Versterking van de informatiepositie van de consument, zodat hij een goed geïnformeerde vrije keuze kan maken voor de zorg voor zijn dier.
3. Maatregelen om kosten te kunnen besparen, zowel aan de aanbodkant (door de beroepsgroep) als aan de vraagkant (door de consument).

Kostenbesparende maatregelen zijn onder andere: het creëren van een functie op hbo-niveau en het verbeteren van de voorlichting richting de consument over (zorg)kosten, diagnostiek- en behandel-mogelijkheden zodat de consument een goed geïnformeerde keuze kan maken en waar mogelijk zijn kosten besparen (pagina 3). Verderop in de brief stelt de Staatssecretaris eerst te kijken binnen het huidige wettelijke kader naar maximale benutting en inzet van paraveterinair in de praktijk. Deze inzet vergt geen aanpassing van de wet, en kan op korte termijn al effect in de praktijk hebben. Daarnaast kijkt hij ook naar mogelijke verruiming en aanpassing van de wettelijke bevoegdheden.

Het verkennen van de toegevoegde waarde van een hbo-opleiding én een hbo-functie in het veld verkennen. Daarbij stelt de Staatssecretaris zorgvuldig te onderzoeken welke praktijkbehoefte er is na de aanpassingen zoals hierboven beschreven en wat de impact is van een hbo-functie op het stelsel van diergeneeskundige bevoegdheden en op de werkdruk. Met deze verkenning wordt uitvoering gegeven aan de motie van de leden Holman en Van Campen (Kamerstuk 28286, nr. 1372, pagina 7).⁹⁹

⁹⁵ Bijlage 32. Sectorplan Groene Hogescholen. Februari 2024. Link [Sectorplan Agro Food 2024-2028 VH Februari 2024.pdf](#)

⁹⁶ Bijlage 1. Rapport De arbeidsmarkt voor dierenartsen. Knelpunten-en-perspectieven. SEO. 2022

Bijlage 2. Berenschot. Onderzoek naar arbeidsmarkt en taakverdeling in de veterinaire sector. Utrecht, 2022

⁹⁷ Bijlage 3. Gewijzigde motie van de leden Holman en Van Campen over hbo-opleiding tot paraveterinair (t.v.v. 28286-1366)

Bijlage 33. Reactie op motie begrotingsbehandeling Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 1 februari 2024

⁹⁸ Bijlage 34. Reactie op Holman. Ontwikkelingen diergeneeskundige zorg. J. Rummenie LNVN. 3 april 2025

⁹⁹ Bijlage 34. Reactie op Holman. Ontwikkelingen diergeneeskundige zorg. J. Rummenie LNVN. 3 april 2025

8.2 Belang van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde voltijd voor het hoger onderwijsbestel

Het is opvallend te noemen dat het medische opleidingsveld voor de veterinaire sector tot op heden uitsluitend is georganiseerd met een opleiding gericht op een voorbereidende bachelorstudie (NLQF 6) en een beroepsgericht masterniveau (NLQF 7) voor de dierenarts. En in de veterinaire opleidingsveld is daaraan uitsluitend het mbo-niveau 4 voor de dierenartsassistent gekoppeld. In de humane zorg kennen we de hbo-bachelor en hbo-master-equivalenten voor zorgprofessionals. Deze hbo-professionele functies gericht op diergezondheidszorg of diergeneeskunde ontbreken in het geheel in de veterinaire sector. Hogeschool Aeres heeft zowel de signalen uit de sector als vanuit de politiek opgepakt en daar haar acties op ingezet. Aanvullend is vanuit het opleidingsperspectief ook het geconstateerde 'flessenhalseffect' een punt van aandacht. Elk jaar worden jaarlijks 900 belangstellende en gemotiveerde vwo'ers afgewezen vanwege de beperkingen in het opleidingsveld (de numerus fixus) gekoppeld aan een stevig toelatingsexamen (zie ook paragraaf 5.3 pag. 24 en 25). Het afnemend veld kampt met een aantoonbaar tekort van jaarlijks zeker 200 fte (zie ook paragraaf 7.1 pag. 29). De universitaire opleiding Diergeneeskunde breidt haar studieplaatsen bij de instroom wel iets uit, maar niet met een 100 of 200 extra studenten. Deze benodigde capaciteit kan de hbo-opleiding Diergezondheidskunde indien gewenst en noodzakelijk op termijn wel gaan invullen.

Het bachelorniveau van de hbo-professional Diergezondheidskundige (NLQF 6) waarborgt dat de afgestudeerde Diergezondheidskundige beschikt over de kennis en de kwalificaties om op niveau met de dierenartsen af te stemmen, samen te werken en de aan hen gedelegeerde opdrachten uit te voeren. Daarnaast beschikken de Diergezondheidskundigen over de onderzoeksvaardigheden om praktijkvraagstukken te kunnen analyseren, systematisch innovatieve oplossingen te ontwerpen en deze duurzaam te implementeren. Zij zijn in staat vanuit hun eigen werksituatie en positie inter- en multidisciplinaire samenwerkingen tot stand te brengen. Deze professionals kunnen met hun verdiepte expertise en inzichten over de medische zorg voor dieren, zowel met collega's als met diereigenaren, goede zorg verlenen, nieuwe inzichten vertalen naar de praktijk en deze verbeteren. Door actieve kennisdeling in de (para-)veterinaire sector dragen zij bij aan de professionele en duurzame ontwikkeling van het praktijkteam.

8.3 Belang van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde deeltijd voor veterinaire praktijken

De dierenartsen en praktijkhouders geven met 82% aan dat de sector een Diergezondheidskundige nodig heeft. Driekwart van de dierenartsen wil wel een Diergezondheidskundige (gemiddeld 2,3 vacatures) in de eigen praktijk (tabel 24, paragraaf 7.2). Zoals in paragraaf 7.3 beschreven hechten de dierenartsen in groten getale (>90 %) aan het versterken van hun ondersteuning, met name op de gebieden delegeren van taken, het verdelen van werkzaamheden en de inzet op preventie en nazorg. De kwalificaties van het professioneel gedrag zijn tevens overtuigend duidelijk verwoord in termen van een hoge mate van professionele zelfstandigheid: gericht op zelfstandig uitvoeren van consulten en ingrijpen in acute situaties, verzorgen en nazorg en het verbeteren van interne processen. De verhoudingen liggen in de uitkomsten van de enquêtes tussen de 74% tot 90%. De behoefte aan specifieke kwalificaties in het professioneel vermogen en de hbo-professionaliteit van de medewerker wordt beschreven in termen van goede communicatie, reflectievermogen, mensenkennis, doorzettingsvermogen, stressbestendig en omgaan met emoties van anderen ligt bij alle dierenartsen op >90%. Deze uitgesproken en concrete behoefte aan aanvullende professionaliteit binnen de dierenartspraktijken leidt tot een opscholingsbehoefte van de paraveterinair van 45%.

8.4 Belang van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde voor Aeres Hogeschool

Aeres Hogeschool heeft als Groene Hogeschool een missie en maatschappelijk opdracht, het opleiden van professionals voor de groene sector. Zij doet dit met overtuiging en passie en op drie locaties in Nederland. De faculteit in Dronten heeft een focus op de agrarische sector en daarbij speciale aandacht voor de zorg en het welzijn van zowel landbouwhuisdieren als gezelschapsdieren. In Dronten bestaat de opleiding Diergezondheid en Management (DGM) als track binnen de opleiding hbo-bachelor Dier- en Veehouderij. Ook deze opleiding richt zich op dierenartspraktijken en trekt studenten aan met een passie voor dieren en zorg voor dieren. Echter deze track richt zich op de organisatie en bedrijfsvoering van praktijken en niet op het bijdragen aan medisch (be-)handelen. Van de geënquêteerde studenten van DGM geeft 75% (n=24) aan zich in te willen schrijven als eerste keus voor de nieuwe opleiding Diergezondheidskunde. Het is aannemelijk dat deze track op termijn wordt ingebed in de bachelor Diergezondheidskunde als een afstudeerprofiel.

9. Aansluiting instellingsprofiel

Aansluiting van Diergezondheidskunde bij Aeres Hogeschool

Bij de introductietekst in deze aanvraag voor de toets macrodoelmatigheid, om bekostiging aan te vragen voor de nieuwe bacheloropleiding Diergezondheidskunde van Aeres Hogeschool, is de aanleiding van het initiatief geschetst. Aeres Hogeschool wil een toonaangevende rol spelen als opleider voor de samenleving en speelt daarbij in op de maatschappelijke behoefte en vraagstukken.¹⁰⁰ Dierenwelzijn, duurzaamheid, leefomgeving voor mens en dier zijn de centrale thema's. Ten aanzien van deze aanvraag voor de hbo-opleiding ***Diergezondheidskunde ligt het accent op dierenwelzijn***.¹⁰¹ Aeres Hogeschool investeert in een rijke en realistische leeromgeving waar de praktijk en het onderwijs samenkomen. Daartoe heeft Aeres Hogeschool zich ten doel gesteld de samenwerking tussen mbo en hbo -en ook met het wo- te versterken, met name in het onderwijs, het delen van faciliteiten en de kennisdeling via docenten en onderzoekers.

Aeres Hogeschool zet zich specifiek in voor het beroepsonderwijs, de beroepspraktijk en het praktijkgerichte onderzoek op de zes gebieden: ***agro, food, gezonde leefomgeving, dier, techniek en groen onderwijs***. De onderzoeken van de praktijken en de mogelijk professionele verbeteringen, innovatief handelingsrepertoire en interventies vinden plaats in de lectoraten [Management van Rundergezondheid](#), [Human-Animal Interaction](#) en [Animal Assisted Interventions](#). De opleiding Diergezondheidskunde sluit bijzonder goed aan bij deze lectoraten en qua thematiek ook goed bij het lectorenplatform [Dierwaardigheid in Praktijk](#), wat een vervolg is op Cluster Dier van [Centre of Expertise Groen](#). Onderzoek en inbreng van de onderzoeksresultaten in het onderwijs is tevens ingericht met het practoraat [Dierenwelzijn en -gezondheid](#) van Aeres mbo Barneveld. Ten aanzien van de hbo-opleiding Diergezondheidskunde is in de afgelopen maanden en wordt in de komende tijd verder gesproken met de Faculteit Diergeneeskunde over de gezamenlijkheid in de kennisbasis (bijvoorbeeld de -toetsing van- EPA's) en mogelijk samenwerkingen in onderzoeken en practica.

Om aan haar ambities te voldoen investeert Aeres Hogeschool in een rijke leeromgeving waarin de beroepspraktijk naar de educatieve omgeving is gehaald. Bij deze hogeschool staan de studenten letterlijk met handen en voeten in de klei en naast de koe en het konijn. Aeres Hogeschool Dronten beschikt over een ruime set aan praktijkfaciliteiten, waaronder [Aeres Farms](#). Hier hebben studenten de mogelijkheid om de praktijk van dichtbij te ervaren en om data te verwerven en te analyseren. Deze data worden volop in het onderwijs benut en zijn beschikbaar via een speciale portal. Verder wordt Aeres Farms ingezet voor trainingen, experimenten, onderzoek en ondernemen. Binnen het Clinical Skills Lab (CSL) leren studenten handelingen stap voor stap aan op simulatiemodellen. Zodra zij deze vaardigheden aantoonbaar beheersen, worden bepaalde handelingen onder begeleiding en volgens vaste protocollen geoefend op levende dieren. Dit gebeurt altijd binnen de kaders van de wettelijk vereiste proefdiervergunning voor onderwijsdoeleinden en onder toezicht van de Instantie voor Dierenwelzijn. Zo waarborgt Aeres Hogeschool het dierenwelzijn en voldoet zij aan de geldende wet- en regelgeving.

Voor een aantal praktijkcomponenten van de opleiding wordt samengewerkt met Aeres mbo Barneveld, gespecialiseerd in dierv verzorging, paraveterinaire opleidingen en hippische opleidingen. De campus beschikt over praktijkfaciliteiten, waaronder een erkende dierentuin met meer dan 300 diersoorten, een volledig uitgerust paraveterinair trainingscentrum en een modern hippisch centrum. Dankzij deze samenwerking kunnen alle studenten realistische beroepssituaties oefenen in een rijke leeromgeving met hoogwaardige voorzieningen. De locatie van Aeres in Almere heeft een uitgebreid laboratorium waar je de meeste biologische onderzoeken op hbo-niveau kunt uitvoeren. Naast de standaarduitrusting van een laboratorium, zoals microscopen, precisieweegschalen, preparaten en een microcentrifuge beschikt deze locatie ook over meer geavanceerde apparatuur, zoals: een PCR-apparaat voor DNA-analyse; flowkasten voor steriele werkzaamheden; apparatuur voor de analyse van waterkwaliteit.

Door de unieke positie binnen Aeres met zowel mbo-opleidingen en onderzoek en hbo-opleidingen en onderzoek onder één vlag ligt samenwerking voor de hand. Op deze wijze kunnen de maatschappelijke

¹⁰⁰ Bijlage 34. Reactie op Holman. Ontwikkelingen diergeneeskundige zorg. J. Rummenie LVVN. 3 april 2025

¹⁰¹ Bijlage 4. Aeres Instellingsplan 2024-2028. Oktober 2024. Pag. 11

middelen doelmatig ingezet worden door het benutten van alle faciliteiten. De hbo-opleiding Diergezondheidskunde gaat structureel gebruik maken van de zowel de faciliteiten van de mbo-locaties als van de hbo-locaties in de opleiding Diergezondheidskunde. Het bovenstaande toont aan dat zowel de ambitie als de voorzieningen van Aeres Hogeschool uitstekend passen bij de realisatie van de hbo-opleiding Diergezondheidskunde.

Figuur 5. Luchtfoto met toelichting complex Aeres Farms te Dronten

Aansluiting van Diergezondheidskunde bij de drie Groene Hogescholen naast Aeres Hogeschool

Ten behoeve van dit onderdeel van de aanvraag toets macrodoelmatigheid is inhoudelijk gekeken naar de doelstellingen en ambities op instellingsniveau van de drie andere Groene Hogescholen, te weten:

1. HAS green academy
2. Hogeschool van Hall Larenstein
3. Hogeschool Inholland

Daartoe is het sectorplan van de vier hogescholen *Groen Welbevinden Sectorplan Agro & Food 2024-2028*¹⁰² bestudeerd. De vier hogescholen staan allen voor toonaangevend onderwijs en onderzoek en het gezamenlijk impact maken op het welbevinden van mens en dier, de samenleving en de planeet. Het sectorplan is gescand op de gedeelde ambities gericht op *veterinaire zorg, diervoorzorg, dier en dierenwelzijn*. De uitkomst van deze scan is als volgt. Er worden uitsluitend treffers gevonden op de termen *dier* (als 'mens en dier') en *dierenwelzijn*. Dierenwelzijn wordt gebruikt in het kader van *verbeteren* van dierenwelzijn (pag. 14 en 25). De gedeelde ambitie ten aanzien van Dierenwelzijn is als volgt geformuleerd: *'In het domein Agro & Food is dierenwelzijn belangrijk vanuit ethisch, consumenten-, kwaliteits-, duurzaamheids- en wettelijk perspectief. Het waarborgen van een goed dierenwelzijn draagt bij aan het creëren van een verantwoordelijke en duurzame voedselproductie.'* Samenwerking tussen de Groene Hogescholen vindt tevens plaats in het praktijkgericht onderzoek in het Centre of Expertise (CoE) Groen. Het CoE Groen heeft tevens een expertisecentrum Dier. Binnen het CoE Groen werken vanuit een gezamenlijke onderzoeksinfrastructuur meer dan 50 lectoraten samen, met elk een kenniskring om zich heen (pagina 43). Op basis van cocreatie wordt via het CoE Groen nieuwe kennis in de praktijk getoetst en verder ontwikkeld.

Kijkend naar de gezamenlijke ambitie dan ligt het gedeelde perspectief op het dier en dierenwelzijn vanuit op verantwoorde en duurzame voedselproductie. De drie Groene Hogescholen kunnen natuurlijk ook verder invulling geven aan dierenwelzijn met een focus op de diergeneeskundige/veterinaire sector. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de benodigde faciliteiten om op te leiden tot de veterinaire sector. Het is onbekend of deze drie andere Groene Hogescholen daar momenteel de juiste voorzieningen voor hebben.

¹⁰² Bijlage 32. Sectorplan Groene Hogescholen. Februari 2024

10. Voorstel RIO-indeling

Aeres Hogeschool vraagt voor de nieuwe bacheloropleiding Diergezondheidskunde de indeling aan in het Onderdeel Gezondheidszorg. Dit is conform de wo-opleiding Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht: meest verwante opleiding. (opleidingscodes bachelor 56570 en master 66570).

Centraal staan in deze bacheloropleiding de gezondheid van dieren, het in de samenwerking met en onder verantwoordelijkheid van de dierenarts behandelen van acuut zieke en chronisch zieke dieren, adviseren van diereigenaren, inzetten op preventie en welzijn van dieren en de (para-) veterinaire handelingen en zorg verlenen.

11. Voorstel ISCED-indeling

Voorstel indeling van de bacheloropleiding Diergezondheidskunde van Aeres Hogeschool:

- Onderwijsniveau (ISCED niveau): 6
- Studierichting (ISCED-F fields) voorstellen:
 1. NLQF-ISCED-overzicht rubriek 08 Landbouw, diergeneeskunde en -verzorging: ISCED 0841 diergeneeskunde en -verzorging *of*
 2. 64 diergeneeskunde Conform: [Bachelor of Science in de Diergeneeskunde](#) (pag. 10), Universiteit Gent, België
- ECTS: 240 (4 studie jaren)

Overzicht bijlagen, links en bronnen

Bijlagen

- Bijlage 01. Rapport De arbeidsmarkt voor dierenartsen. Knelpunten-en-perspectieven. SEO. 2022
- Bijlage 02. Berenschot. Onderzoek naar arbeidsmarkt en taakverdeling in de veterinaire sector. Utrecht, 2022
- Bijlage 03. Gewijzigde motie van de leden Holman en Van Campen over hbo-opleiding tot paraveterinair (t.v.v. 28286-1366)
- Bijlage 04. Aeres Instellingsplan 2024-2028. Oktober 2024
- Bijlage 05. Strategie De Groene Veranderaar. Aeres Hogeschool 2023-2027
- Bijlage 06. Overzicht leerresultaten, leeruitkomsten EPAs en generieke HBO vaardigheden_Bsc Diergezondheidskunde
- Bijlage 07.a. Positionpaper hbo Vet-Tech_ Aeres Hogeschool_6-2-2025
- Bijlage 07.b. BDGK_Initiatiefdocument en inventarisatie onderzoeken en beleid_jan 2025
- Bijlage 08. Rapport Een tekort aan dierenartsen in Nederland WUR. 2020
- Bijlage 09. Rapportage interviews stakeholders BDGK. Maart-Mei 2025.
- Bijlage 10. Rapportage interviews practicussen BDGK. Periode februari-maart 2025
- Bijlage 11.a. Samenvatting enquête Diergezondheidskunde-Dierenarts. Profiel en vacatures BDGK.
- Bijlage 11.b. Data enquête Diergezondheidskunde-Dierenarts. Profiel en vacatures BDGK
- Bijlage 12.a. Samenvatting enquête Diergezondheidskunde-Paravet-werkenden. Profiel en DT-belangstelling BDGK.
- Bijlage 12.b. Data enquête Diergezondheidskunde-Paravet-werkenden. Profiel en DT-belangstelling BDGK.
- Bijlage 13.a. Samenvatting enquête Diergezondheidskunde Paravet-praktijkbegeleiders. Profiel en DT-belangstelling BDGK
- Bijlage 13.b. Data enquête Diergezondheidskunde Paravet-praktijkbegeleiders. Profiel en DT-belangstelling BDGK
- Bijlage 14. a. Managementrapportage Aeres Hogeschool. Behoeftedonderzoek-Mbo. Mei 2025
- Bijlage 14. b. Managementrapportage_Aeres Hogeschool_behoeftedonderzoek_diergezondheidskunde_Scholieren
- Bijlage 15. Adhesiebetuiging DGK-FD-UU_Ondersteuning ontwikkeling van een hbo Vet Technician. BBO-U-2024-097-RF
- Bijlage 16. Werkveldcommissie in oprichting_hbo Diergezondheidskunde_Aeres Hogeschool
- Bijlage 17. Businesscase bacheloropleiding TDG-stuurgroep
- Bijlage 18. Aankondigingsformulier CDHO_hbo Toegepaste Diergeneeskunde_AHD_def
- Bijlage 19. Mail van CvB-lid Aeres Hogeschool aan leden SAC-Groen Hogescholen. 11 maart 2025
- Bijlage 20. Mail en door partijen bewerkt verslag Bespreking Initiatief TDG en onderzoeksopdracht-SAC. Mei 2025
- Bijlage 21. SAC Groen Hogescholen. Onderzoek vragen BO_BSc Diergezondheidskunde_dd 160625
- Bijlage 22. DUO. Instroom en verwantschap wo-DGK. Bewerkt-eerstejaars-ingeschrevenen-wo-2024-DGK
- Bijlage 23. DUO. Bewerkt-gediplomeerden-wo-2024-DGK.
- Bijlage 24. DUO. Gediplomeerden per instellingen mbo paraveterinair. 2019-2023
- Bijlage 25. Tevredenheid en Rol van de paraveterinair. Laura Infanti. 2022
- Bijlage 26. Jobfeed Vacaturescan Dierenartsen_ 2020-2024. Nov. 2024
- Bijlage 27. Jobfeed Vacaturescan Paravet-2020-2024. Nov. 2024
- Bijlage 28. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatieversie Opl-type Diergeneeskunde
- Bijlage 29. Mail aantal dierenartsen en aantallen Paravet. Diergeneeskunderegister. maart 2025
- Bijlage 30. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatie Beroep MBO-Landbouw en diervverzorging
- Bijlage 31. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatieversie Beroep med assistent
- Bijlage 32. Sectorplan Groene Hogescholen. Februari 2024
- Bijlage 33. Reactie op motie begrotingsbehandeling Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 1 februari 2024
- Bijlage 34. Reactie op ████████ Ontwikkelingen diergeneeskundige zorg. ████████ LVVN. 3 april 2025
- Bijlage 35. Aanvraag TNO Diergezondheidskunde. Conceptversie 0.3_ d.d. 9-7-2025

Links en bronnen

Link: [NLQF/EQF-niveau 6 - NLQF](#)

Link: [NLQF niveaus - waaier - NLQF](#)

Link: [Home | Diergeneeskunderegister](#)

Link: <https://www.aeresmbo.nl/opleidingen/paraveterinair-dierenartsassistent>

Link: [Home | NVWA](#)

Link: [WUR](#)

Link [SEO Economisch Onderzoek | onafhankelijk toegepast economisch onderzoek](#)

Link en bron Regeling diergeneeskundigen: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035238/2025-07-03>

Link hbo-opleiding bij van Hall Larenstein: [hbo-bachelor Diermanagement](#)

Link CanMED's: <https://www.venvn.nl/registers/kwaliteitsregister/leren-ontwikkelen/canmeds>

Link: [Basics in Veterinary Medicine](#).

Link masteropleidingen Diergeneeskunde: [Diergeneeskunde - Universiteit Utrecht](#):

en <https://www.uu.nl/bachelors/algemene-informatie/hoe-werkt-inschrijven/wat-is-numerus-fixus>

Link: [20240206 Factsheet VH Studentenaantallen 2023.pdf](#)

Database van Enneüs Impulz. Link: <https://d.impulz-online.nl/portal/> (Wachtwoord opvraagbaar)

Link: [Profielen in het vo | Kerncijfers en indicatoren Voortgezet Onderwijs | OCW in cijfers](#)

Link: [Basisberoep en specialisme | Over het BIG- register | BIG-register](#)

Link: [Komende jaren tekort aan tandartsen verwacht: 'Best een groot probleem' | BNR Nieuwsradio](#)

Link: <https://www.nlwerktaanwerk.nl/routes/dierenartsen>

Link: [Sectorplan Agro Food 2024-2028 VH Februari 2024.pdf](#)

Link: [Bachelor of Science in de Diergeneeskunde](#) (België)

Bron SEO, 2022: [de arbeidsmarkt voor dierenartsen](#)

Bron: <https://canmeds.royalcollege.ca/guide>

Bron: [Competency-based education in veterinary medicine – Faculty of Veterinary Medicine, Utrecht University, The Netherlands](#)

Bron: <https://advalvas.vu.nl/wetenschap-onderwijs/factcheck-gaan-er-inderdaad-minder-vwoers-naar-het-hbo>

Bron aanmeldingen FDG-UU: [Numerus fixus - Bachelors - Universiteit Utrecht](#)

Juli 2025